

GLAS

KOT TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK - OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO - IZDAJA CP «GORENJSKI TISK» V KRANJU - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V Radovljici so ob občinskem prazniku odkrili

Spomenik herojem naše revolucije

Spomenik je odkril narodni heroj Anton Dežman-Tonček

Radovljica, 28. julija - Že od 23. julija dalje so v Radovljici na sporedu različne prireditve v počastitev 28. julija - občinskega praznika Radovljčanov. Svoj višek so praznovanja dosegla večeraj popoldne, ko so odkrili v Radovljici spomenik vsem padlim s tega področja.

Včerajšnji slavnosti so med številnimi domačini in okoličani prisostvovali še predsednik občinskega ljudskega odbora, Franc Jere, sekretar okrajnega odbora Zveze borcev Kranj, Franc Konobelj-

vankah, na Jelovici in v škofjeloških hribih. Narodni heroj Stane Zagar je 17. julija 1941 sklical pod Malim Gregorjevcom na Jelovici vojna komiteja Jesenic in Kranja, na katerem je bil sprejet sklep, da se prične z oboroženim uporom proti okupatorju na območju Gorenjske, Blejski, Jeseniški in bohinjski komunisti pa so se že 20. aprila 1941 zbrali v Wolfovi hiši na Slamnikih in sprejeli sklep o oboroženem upor. Tovariš Dežman je nadaljeval: »V letu 1942 so v hudih bor-

sposoben vojaški voditelj pripravil in osebno vodil vse večje vojaške akcije v tem delu slovenske zemlje.« Ob koncu pa je tovariš Dežman še dejal: »Odkrivam spomenik ljudske revolucije v Radovljici, ki bo hkrati tudi najlepši spomin na prvega komandanta gorenjskih partizanov, narodnega heroja Jožeta Gregorčiča, in na njegovih 71 padlih borcev, kakor tudi na vse žrtve, padle v narodnoosvobodilni borbi in v ljudski revoluciji.«

V kratkem kulturnem sporedu sta sodelovali še dve godbi na pihala, recitirala pa je Mića Fajnova iz Kranja.

M. Z.

Državni sekretar za blagovni promet, dr. Marjan Dermastja odpira XI. Gorenjski sejem

XI. Gorenjski sejem odprt

NA SEJMU SODELUJE 142 GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ - 90 ODSOTKOV VSEGA RAZSTAVLJENEGA BLAGA V NADROBNI PRODAJI

KRANJ, 28. julija - Danes dopoldne, ob 10. uri, je državni sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastja otvoril XI. Gorenjski sejem. Slovesni otvoritvi so prisostvovali številni domačini in gostje, med katerimi smo videli tudi podpredsednika ljudske skupštine LRS Helija Modica, tajnika LRS doktorja Miha Potočnika, predsednika Zvezne obrtne zbornice, Toneta Fajfarja, predsednika Trgovinske zbornice LRS Viktorja Valiča, predsednika industrijske zbornice LRS dr. ing. Iva Klemenčiča, sekretarja okrajnega komiteja ZKS Rudolfa Janka, predsednika SZDL OLO Kranj Martina Koširja in še številne družbene in politične predstavnike okraja, zbornice iz kranjske komunne.

Uvodno besedo v otvoritveno slovesnost je imel predsednik upravnega odbora Gorenjskega sejma in podpredsednik ObLO Kranj Ivo Šefic. Med drugim je poudaril:

»Gorenjski sejem prehaja v drugo desetletje svojega obstoja. Lahko rečemo, da je skoraj vsako leto menjal svoj značaj, pač skladno z okoliščinami, v katerih je bil prirejen, zato je bila tudi

pestrost njegovih oblik dokaj široka. Od obrtniške razstave v letu 1951 do današnjega čistga blagovnega sejma, je bila dokaj težavna pot, saj se je bilo potrebno vsako leto prilagajati konkretnim gospodarskim pogojem, pri čemer nas je vedno vodila misel, da mora sejem gospodarsko opravičiti svoj obstoj.«

»Dovolite mi, drage tovarišice in tovariši,« tako je začel svoj govor državni sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastja in nadaljeval, »da, preden prerežem trak in s tem odprem javnosti XI. Gorenjski sejem, spregovorim nekaj besed v takih, za naš družbeni razvoj zelo pomembnih gospodarskih manifestacijah.

Ze lanski, zlasti pa letošnji sejem je pokazal edino uspešno pot za take, čeprav lokalne, toda prepotrebne prireditve. Sejem je namreč našel tiste oblike, ki proizvodno neposredno povezujejo v potrošnje z organizacijo neposredne prodaje razstavljenega blaga potrošnikom.

Neposredna prodaja blaga na razstavnem prostoru pa je naj-

boljši kontakt med proizvajalcem in potrošnikom, brez kakršnega koli posrednika, ki svoj okus vsiljuje tako proizvajalcu kot potrošniku.

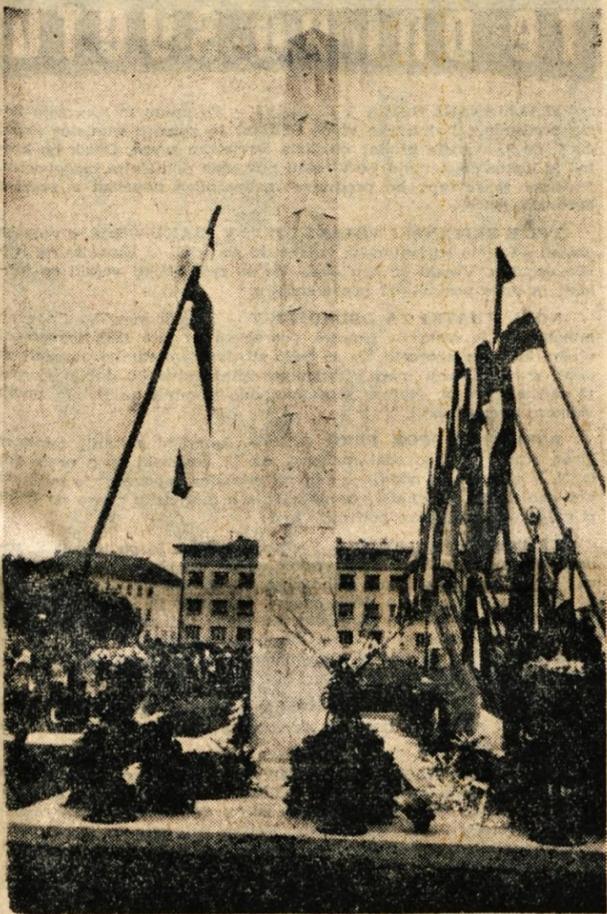
Taki sejmi bi morali postati splošna oblika reševanja tistih vprašanj preskrbe, ki so še vedno odprta, a to je zadovoljitev zahtev potrošnikov v časih, ko se popolnoma prirodno sprošča akumulirana kupna moč.

Zgled Gorenjskega sejma bi lahko spodbudil tudi druge komunne za organizacijo podobnih prireditev v za njih najprimernejšem času.«

Za tem je tovariš Dermastja čestital še vsem, ki so sodelovali pri organizaciji sejma, obiskovalcem sejma pa začel potrošnikom zadovoljstvo in prežrel vrvice in s tem otvoril sejem.

Na letošnjem sejmu sodeluje 142 gospodarskih organizacij v območju celotne Jugoslavije. Od tega jih odpade 53 na kranjski okraj, 61 jih je iz preostalih predelov Gorenjske, 28 gospodarskih organizacij pa iz drugih republik.

B. F.

Ob odkritju spomenika v Radovljici

Slovenko, narodni heroj Anton Dežman-Tonček in drugi.

Spomenik je odkril narodni heroj Anton Dežman-Tonček in med drugim dejal:

»Ko odkrivamo ob 20. obletnici ljudske revolucije in 20. obletnici odhoda prvih borcev s tega območja v ilegalo, spomenik revolucije v Radovljici, je prav, da se ob tej priložnosti spomnimo vseh padlih sinov in hčera jugoslovanskih narodov, ki so se žrtvovali za velike ideje naše narodnoosvobodilne borbe. Na poziv Komunistične partije Jugoslavije so se pričeli zbirati ilegali na Mežakliji, Pokljuki, v Bohinju, v Kara-

bah padli najboljši vojaški in politični voditelji oborožene vstaje na Gorenjskem. V borbi na Planici nad Crnim grobom je 27. marca 1942. leta padel narodni heroj Stane Zagar, na Lipniški planini je 9. septembra 1942. padel komandant prve grupe odredov narodni heroj Jože Gregorčič-Gorenjski skupno s 26 tovariši, 20. oktobra 1942 pa je za posledicami hude rane na Jamniku umrl narodni heroj Ljudez Kebre-Štefan. Vsi trije narodni heroji so na Gorenjskem največ prispevali k organizaciji oborožene upora proti nacizmu. Jože Gregorčič, ki je pokopan na tem mestu, je kot

Ob odhodu XVI. Gorenjske MDB »Jože Gregorčič« na avtomobilsko cesto

Brigada jim bo šola za življenje

SKOFJA LOKA - Preteklo sredo, 26. julija dopoldne, je iz Skofje Loke odšla na gradilišče avtomobilske ceste XVI. gorenjske mladinske delovna brigada »Jožeta Gregorčiča«. Brigada bo naseljena v mladinskem naselju »Budo Tomovič« pri Kumanovem in jo sestavlja 110 mladincev in mladink z Jesenic in iz Skofje Loke.

Zbor brigade je bil že pretekli torek ob 17. uri

»Srečno pot in mnogo uspehov pri delu so brigadi v imenu gorenjske mladine zaželeli sekretar OK LMS Kranj Nace Juran, predsednika občinskih komitejev LMS Skofja Loka in Jesenice Vido Japelj in Janez Čuden. V imenu pokroviteljstva je želje izrekel sekretar Občinskega komiteja Zveze komunistov v Skofji Loki Milan Osovnikar.

Metod Černetič, komandant brigade, je ob odhodu med drugim dejal, da v brigado odhajajo pred-

vsem mladi ljudje in da jim bo brigada šola za življenje.

OBRABI IN POJAVI

Z mečkani bankovci

Na kranjski avtobusni postaji sva se srečala z našim izseljencem, ki je letos prišel na obisk iz Amerike. Spoznala sva se bila že ondan v Ljubljani ob praznovanju Dneva vstaje. Skupaj sva sedla v avtobus, ki pelje v Ljubljano in kramljala, kako se Kranj spreminja in urejuje, kako bi bilo lepo ob teh pasjih dnevih nekeje pri Sedmerih jezerih itd.

Pred nama je sedel možak ednjih let. Ko je prišel sprevodnik z vozniški listki, je le-ta začel nervozno brskati po žepih »uknjiča, ki ga je bil obesil k vrenu. Potem je pomolil dokaj »mečkan tisočak sprevodniku in rezbržno dejal: »Ljubljana.« Sprevodnik je ves v zadregi

iskal po usnjeni torbi in se opravičeval, češ da še nima toliko drobiža.

»Morda pa imate vi 180 dinarjev? Pogledite!« je dejal.

Možak je nekaj godrnjal. Znova je pobrskal po notranjih in zunanjih žepih sukniča. Izvolekel je petstotak in zraven še en stotak. Sprevodnik je stal zraven in čakal. Zatem je možak še v des-

nem blačnem žepu našel nekaj rdečih bankovcev (stotakov) in celo prgišče kovancev. Sprevodnik mu je vzel z dlani nekaj kovancev in zmečkan stotak, ga skrbno zravnal in dal v torbico.

»Vi imate pa gotovo dobro ženo, če vam nič ne reče, ko tako računate z denarjem,« je budno pripomnil sprevodnik, medicem ko je dajal vozne listke.

»Koliko pa je danes ta denar vredni?« je zabrusil možak in se lagodno naslonil na sedež.

Izseljenec je ose to opazoval. Zelo se je čudil. »Videti je, da ljudem res ne manjka kot včasih, ampak na denar še v Ameriki bolj pazijo, bolj ga spoštujemo,« je dejal.

Bilo mi je kar nerodno in raje sem začel pogovor o vremenu. -l.c.

Jeseničani

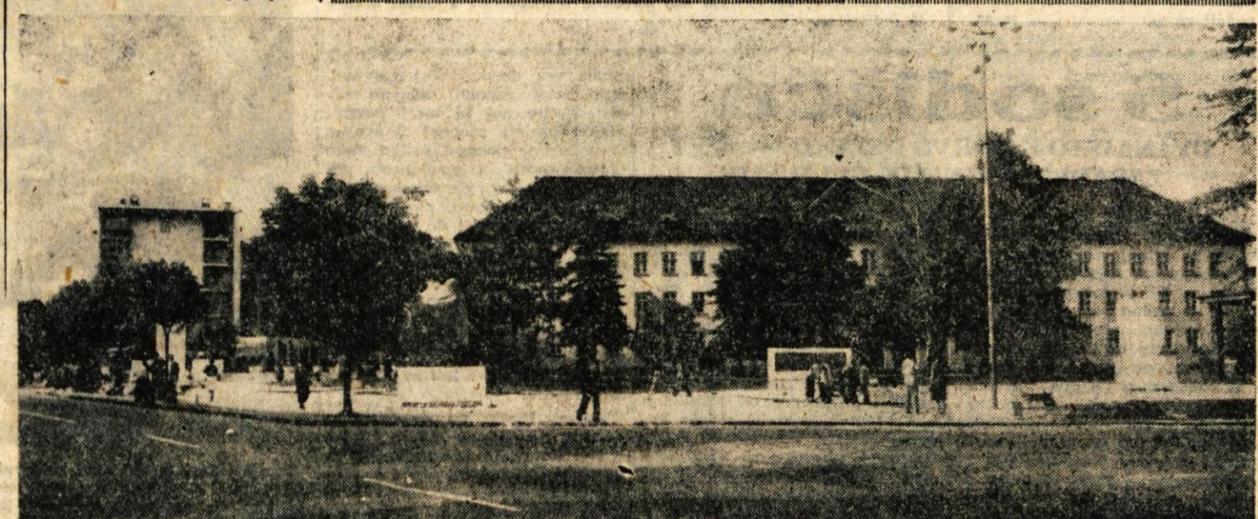
OB NJIHOVEM OBČINSKEM PRAZNIKU

Letos prvega avgusta bo minilo že 20 let od tistega poletnega dne, ko so Jeseničani prisluškovali hudemu streljanju na Mežakliji.

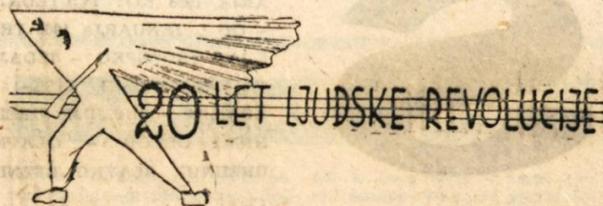
Vedeli so, da se je vnel boj med njihovimi oboroženimi uporniki-partizani in Nemci. - Koliko žena je tisto dopoldne trepetalo v strahu za svojega moža, za sina... In res sta tisti dan padla prva dva partizana v boju s sovražnikom, in sicer: Ferdo Koren in Viktor Arzenšek. To je bil prvi spopad organizirane partizanske enote (Jeseniška oziroma Cankarjeva četa) z Nemci. Zato so na Jeseničah upravičeno izbrali ta dogodek tudi za simbol vsakoletnega občinskega praznika.

Precej let po osvoboditvi so Jeseničanom očitali, da prepočasno gradijo in urejujejo svoj kraj. Čeprav so tamkajšnji žele-

zarji vsako leto dvigali proizvodnjo, povečevali delovno storilnost in podobno, se v resnici to ni poznalo izven železarne. Toda zadnja leta je drugače. - Odprli so več novih trgovin, lepo tržnico, preurejen je hotel Pošta, preurejene so ceste, prebivalci v Hrušici in na Poljanah so dobili dobro pitno vodo, otroci imajo veliko lepo šolo. Veliko novih stavb je na Jeseničah. Toda ljudi še najbolj veselijo nove stanovanjske hiše, ki jih zidajo. Na Plavžu, pod Mežakljo in drugod so sezidali velike in lepe hiše. Obljubo, ki so jo pred dvema letoma sprejeli občinski organi, da bodo v dveh letih zgradili 300 novih stanovanj, ta obljuba bo letos častno izpolnjena. Ves delovni zalet in uspehi v zadnjih letih zagotavljajo Jeseničanom lepše in srečnejše čase.

Prostor, kjer bodo jutri odkrili spomenik revolucije v Kranju

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

Kranjska vstaja

Konec julija 1941. so bile opravljene zadnje priprave za vstajo v kranjskem, jeseniškem in trziškem območju. Določeni so bili vojaški in politični voditelji. V kamniškem območju je vstaja dobila glavni pečat že 27. julija ponoči. Na ostalem območju Gorenjske pa so se začele zbirati partizanske formacije.

Tako so na tem območju nastale konec julija tele partizanske enote: Pod Storžičem Trziška in II. kranjska četa, na Mohorju pod Joštom I. kranjska četa imenovana Nartnikova, nad Besnico na Jelovci se je zbralo več borec, ki so se združili v Jelovsko četo Ilije Gregoriča, nad Poljansko dolino pa je nastala Poljanska četa. Vse te čete so nastale iz skupin ilegalcev, komunistov in aktivistov, ki so v nevarnosti pred aretacijami morali zapustiti domove.

Prav tako je bila tiste dni ustanovljena Jeseniška četa z dvema vodji: na Mežakliji in pod Stolom.

Teror je začel

Dne 28. julija 1941. so Nemci uvedli na Gorenjskem strogo policijsko uro. Veakdo, ki je bil zunaj hiše po 10. uri zvečer (do 4. ure zjutraj) so ga smeli ustreliti. Dan pozneje - 29. julija - pa je začelo poslovanje še posebno sodišče za sojenje komunistom na Gorenjskem. Od tega dne naprej je pred tem sodiščem bilo veliko

Ob razobešenih zastavah

Kranj, Jesenice, Radovljica, Kamnik... Povsod te dni razobešajo zastave in se pripravljajo na občinske praznike. Hkrati ob tem času praznujejo svoje krajevne praznike tudi prebivalci posameznih vasi: Hrušica, Naklo, Kokra itd. Cela vrsta je teh praznikov. To ni slučajno. Skoraj vsi prazniki so posvečeni revoluciji - rojstvu novega srečnejšega časa. In večina teh zgodovinskih dogodkov sovpada v zadnje dni julija in začetek avgusta. Takrat - a od tega prav zdaj poteka že 20 let - je upor že dobil svojo obliko v prvih partizanskih enotah in tudi v prvih oroženih spopadih z okupatorjem.

Toda praznovali smo že. - Od Uble, Ljubljane in Žužemberka do Poljan so se vrstile proslave. Mar tega ni preveč?

Sami ljudje po vseh teh krajih menijo, da ne. Pomembne in veličastne so bile velike proslave. Vsakdo, ki jih je obiskal, mu ni bilo žal. Toda ob vsem tem pa so ljudje zelo ponosni tudi na zgodovino svojega ožjega kraja. In prav je to. Ponosni so na nekdanje žrtve, na borbe, na tiste velike, dasi čisto črne dni zgodovine svojega kraja, svoje vasi in hkrati na dogodke svoje družine. Vse to je prijeten spomin, ki še posebno ob letošnji 20-letnici revolucije dobiva še poseben pečat. Te misli se vsiljujejo ob razobešenih zastavah, ki jih te dni vidimo v raznih krajih. Vse to obuja spomine na nekdanje čase, opozarja mladino na trpljenje in boj svojih prednikov ter utrjuje samozavest ob današnjih skupnih naporih na slehernem delovnem mestu, da bi nam bilo življenje čimlepše, da se uresničijo sanje tistih, ki so padali za to. K. M.

S sodišča

DVANAJSTO KAZNIVO DEJANJE - SPET ZARADI TATVINE IN GOLJUFIJE

Peter Smrekar iz Kroke je že dvanaajstkrat registriran zaradi kaznivih dejanj, največkrat zaradi pohlepa po tujem premoženju. Kazni, ki jih je moral »odsediti«, pa ga še vedno niso spametovale. Pred kratkim je moral dati spret odgovor za kazniva dejanja tatvine in goljufije pred Okrožnim sodiščem v Kranju. V Lescah je namreč izmaknil dve ženski kolesi v skupni vrednosti 62.000 dinarjev, izrabil pa je tudi zaupljivost domačina Janeza Stalca in ga goljufal za 20.000 dinarjev. Z vablivo obljubo, da bo nabavil zamj v tekstilni tovarni v Zupuzah, kjer je bil takrat še v službi kot kurjač, tekstilno blago po

ljudi, ki so bili obsojeni komunizma oziroma protinemske dejavnosti.

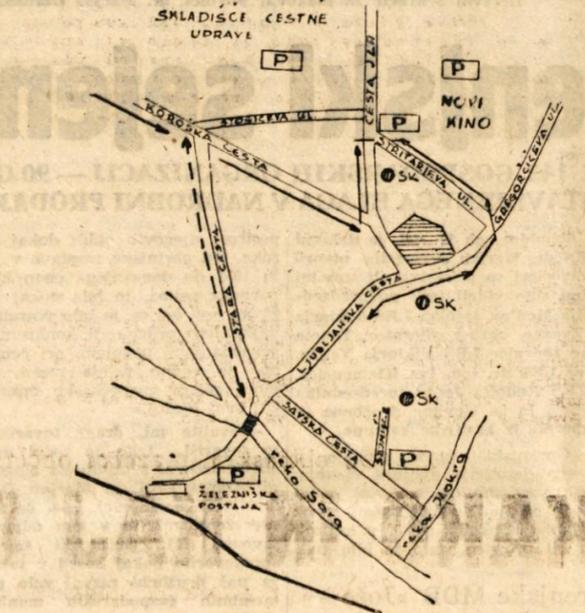
Odhod na Dolenjsko

Po hudih bojih, ki jih je imela Prešernova brigada konec julija 1943. okrog Prtovca je prešla 29. julija povelje Glavnega štaba NOV in POJ Slovenije naj takoj krene proti Dolenjski. Ze tisti dan je brigada krenila proti Blegasju od tam pa na Žirovski vrh. Poleg treh bataljonov brigade je bil zraven še en bataljon neoboroženih novincev, da bi na Dolenjskem dobili orožje in se potem vrnili nazaj v sestav Gorenjskega oddelka.

Protestni mitingi

Dne 29. julija 1949 so bili veliki protestni mitingi v Kranju, v Trzinu in v Skofji Loki. Udeleženci so protestirali proti krivičnim obtožbam Informbiroja in proti grobim, nesocialističnim grožnjam vodstev v nekaterih vzhodnih deželah. V Kranju je govoril Tone Fajfar, v Trzinu tovariš Toman, v Skofji Loki pa Milan Kristan.

NAVODILO UDELEŽENCEM OBČINSKE PROSLAVE V KRANJU DNE 30. 7. 1961

LEGENDA
P PARKIRNI PROSTORI
SMER VOZNJE ZA AVTOBUSE
SMER VOZNJE ZA TRANZITNI PROMET
SHRAMBE KOLES
SLAVNOSTNI PROSTOR

Da bo v času svečanosti tudi promet potekal v najlepšem redu je prav, da se seznanimo tudi z nekaterimi prometnimi predpisi, predvidenimi za ta dan.

Pol ure pred pričetkom proslave, oziroma odkritja Spomenika revolucije, to je ob 9. uri bo cesta L. reda zaprta od Doma JLA do Beksleha.

Za tranzitne osebne avtomobile in motorje bo obvoznica po Stari cesti v obe smeri. Za avtomobuse pa so proge iste kot za domač avtobusni promet.

Redni avtobusni promet bo potekal po obvoznici, in sicer: pri Domu JLA na Gregorčičevo ulico, na avtobusno postajo, od tu pa po Štirjarjevi ulici na Cesto JLA in od tu proti Bledu, Gotniku, Jezerskem in obratno.

Parkirni prostori za udeležence na proslavi bodo na sledečih mestih:

a) za osebne avtomobile in motorje iz smeri Skofja Loka in Ljubljana bo parkirni prostor na Titovem trgu, Sejmišču, železniški postaji in pri tovarni Iskra;

b) za osebne avtomobile in motorje, ki bodo prišli iz smledniške smeri bo parkirni prostor na Sejmišču;

c) za osebne avtomobile in motorje, ki bodo pripeljali iz jeseniške smeri je določen prostor pred novo kino dvorano in v ulici Milorada Stošiča, v Mladinski ulici in na Cesti JLA;

d) za kamione in avtomobuse pa v Gregorčičevi ulici in na prostoru skladišča za ceste na cesti Staneta Zagarja.

Shrambe za dvokolesa bodo na istih mestih, kot ponavadi. Lastniki koles naj ne puščajo svojih vozil brez nadzorstva zaradi morebitnih tatvin.

Vsi prebivalci naj sami skrbijo, da bo promet potekal varno, brez neredov, upoštevajo naj navodila uslužbencev Ljudske milice in rediteljev.

žene ves denar takoj zapravil, nato pa se zapustil delovno mesto. S čim naj bi torej povrnil Stalcu prejeti znesek? S svojim dejanjem je pokazal veliko mero brezobzirnosti in izpričnosti, pokazal pa je tudi, da vsi dosednji ukrepi proti njemu, niso nič zalegli. Smrekar tudi do družine ni izpolnjeval svojih dolžnosti in se zato ni mogel sklicevati na to, da mora skrbeti za dva doraščajoča otroka. Kot obtežilo okolščino mu je šlo sodišče to, da ga dosedanje kazni niso spametovale in mu je zato prisodilo strogo enotno kazen: dve leti in dva meseca zapora.

Takšni ljudje so družbi zelo nevarni in so zato proti njim strožji in višji kazenski ukrepi povsem utemeljeni. S takimi ukrepi se doseže čimdaljša izločitev takih elementov iz poštene sredine, ki ima vso pravico, da je pred njim zaščiten.

Sodišče seveda takemu zagovorniku ni hotelo verjeti, saj je obdol-

Ljudje in dogodki

PUSKE VEČ NE POKAJO

Sopki rož na letališču, ki so bili namenjeni »svetovnemu potniku« Daggu Hammarskjöldu niso mogli zakriti videza, da je položaj v Bizerti hudo zamotan. Severnjaška prevdarnost in hladnokrvnost, s katero razpolaga »svetovni diplomat dobre volje« ni veliko pripomogla, da bi spor okrog Bizerte spravili v bolj mirne vode, kjer si državniiki ne bi več merili krvnega pritiska s svinčeniimi zrnji in pokoljem nedolžnega arabskega prebivalstva. Pariz kaže za pobude generalnega sekretarja gluha ušesa. Še več, očita mu, da je postal glasnik, ki razlaga gledišča tunizijske vlade. Tržišna ocena prizadevanj Združenih narodov pa je strupeno cinična in še enkrat dokazuje, da sterilna francoska kolonialistična politika vedno računa s smodnikom in da v vojaški sili išče rešitve. Medtem, ko si tunizijski državniiki in generalni sekretar Dag Hammarskjöld prizadevajo, da bi našli rešitev iz kritične položaja v Bizerti pošilja De Gaulle svojemu vojaškemu poveljstvu četitke, v katerih izraža zadovoljstvo nad »odločnostjo in hladnokrvnostjo« admirala Am-

Puške več ne pokajo

mana v izpolnjevanju njegove »misije«. Kakšna neki bi bila ta »misija«? Nemara je postalo ubijanje nedolžnih prebivalcev in golozokih mešanov Bizerte sestavni del francoske vojaške strategije, ki prinaša generalom in admiralom francoske vojske odklovanja in trofeje junaštva? Prvi dan francoskega napada na Tunizijo je bilo še ugibanje o tem, če je to samovoljna poteza ekstremističnih vojaških krogov, brez privolitve de Gaulle, ali ne. Vest, ki jih je posredovala »Union Africaine de Presse«, ki jo imajo za resno in o severnoafriških zadevah dobro obveščeno agencijo, pa so se ta ugibanja razblinila. Po navedbah omenjene agencije je načrt za francoski izpad pripravil francoski generalštab že veliko prej, odobril pa ga je proti navetom civilnih oblasti, general de Gaulle.

Operacija je označena - po podatkih omenjene agencije - pod oznako »Plug« in ima dve etapi. »Mali plug« obsega operacije za zavzetje Bizerte in najbližje okolice. »Veliki plug« pa predvideva operacije za primer, če bi FLN postal tunizijski vladi prostovoljec; tedaj bi

francoske čete s hitrim prodrom uničile oporišča alžirske osvobodilne vojske na tunizijskem ozemlju, kar naj bi služilo Franciji kot najmočnejši adut v razgovorih z alžirsko delegacijo, ki so se spet začeli v Luginu. Vsi znaki namreč kažejo, da je francoski napad na Bizerto sestavni del načrta, da bi suvereno državo Tunizijo spravili na kolena.

Medtem ko so francoski vojaiki zaustavljali in preiskovali osebni avtomobil generalnega sekretarja v Bizerti, je Hammarskjöld najbrž že razmišljal o besedah, s katerimi se bo poslovil pred odhodom v New York. V pismu, ki ga je naslovil na naslov francoskega zunanjega ministra je izrekel začudenje, da francoska vlada še ni izpolnila določenih resolucij Varnostnega sveta o umiku francoskih čet na izhodiščne položaje v Bizerti. Ciničen odgovor francoskega zunanjega ministra Couve de Murvill, češ, da bi Hammarskjöld obiskal Pariz in skušal izgladiti spor zastran francoskega oporišča v Bizerti.

Predstavniki francoskega zunanjega ministra je pohitel z izja-

vo, da Francija ne bo umaknila svojih čet s sedanjih položajev v Bizerti, dokler ne bodo popolnoma znani nameni Tunizije. Iz Bizerte prihajajo sporočila, da se francoski padalci v mestu utrjujejo in čedalje bolj širijo svojo okupacijo, da bi si zagotovili določene prednosti v obrambni razporeditvi.

Tunizijci so iz Bizerte evakuirali velik del civilnega prebivalstva, zlasti prostovoljce brez orožja, ki so ovirali obrambno razporeditev tunizijske vojske, nacionalne garde in odrede komandosov. Tunizijski obrambni položaji so sedaj neprimerno boljše urejeni. V Tunisu govornijo, da bo v primeru napada mesto zelo dobro branjeno.

Spričo teh dejstev je Dag Hammarskjöld odletel proti Manhattanu skrajno zaskrbljen. Izjavil je začudenje nad tem, da Francija noče umakniti svojih vojaških enot na izhodiščne položaje. Izrazil pa je napoved upanje, da bosta »zdrava pamet in človeška modrost« preprečili nove spopade. Vprašanje je samo, če »pamet in modrost« še posedujejo politiki v Parizu?

POROČILO

O zrebanju srečk 14. kola Jugoslovanske loterije, ki je bilo 25. julija v Splitu

Srečke s končnicami so zadele dobiček dinarjev:

Table with 2 columns: Srečka (number) and Dobiček (amount in dinars). Includes numbers like 00, 190, 33340, 48160, 75740, 633270, 1, 37301, 98251, 347841, 2, 03162, 20952, 31682, 277842, 638922, 33, 73, 8663, 17253, 39733, 54013, 65893, 93143, 773253, 34, 44, 94, 074, 72154, 74274, 91104, 79674, 16, 35, 3405, 30815, 51685, 437375, 56, 336, 626, 936, 986, 74716, 37, 4947, 02297, 20107, 29327, 58537, 63777, 34787, 628, 19228, 39, 49, 04389, 17759, 24929, 61299, 82889, 715929.

TE DNI PO SUETU

ITALIJANSKI OBISK V MOSKVI - Po uradnem sporočilu bosta predsednik italijanske vlade Fanfani in zunanji minister Segni od 2. do 5. avgusta uradno obiskala Sovjetsko zvezo. Obisk bo kratek in kakor poudarjajo, bo v celoti posvečen političnim razgovorom. Predmet razgovorov bo predvsem mednarodna napetost v zvezi z berlinsko krizo.

TRILE BRITANSKI VOJAKI UJETI V IRAKU - Iraške vojaške oblasti so ujele tri britanske vojake, ki so prišli iz Kuwaita na irško ozemlje. Vojaki so zatrjevali, da so zašli. Ujeti vojaki so tankisti in bodo postavljeni pred sodišče.

NOVI IZDATKI ZA OBOROŽITEV - Zahodnonemško finančno ministrstvo je sestavilo osnutek proračuna za leto 1962. Obveščeni vladni krogi so sporočili, da se bodo stroški za obrambo povečali za dobri dve milijardi mark. Obrambno ministrstvo bo dobilo skupaj 13 milijard mark. Največ sredstev bodo porabili za nakup novih tankov, letal in ladij.

BERLINSKI SPOR PRED OZN - Ameriški zunanji minister Dean Rusk je napovedal možnost, da bi berlinski spor predložili OZN. V televizijski oddaji je zunanji minister napovedal to možnost kot eno izmed alternativ, če pogajanja s Sovjetsko zvezo ne bodo pripeljala do ublažitve berlinske krize.

KENNEDYJEV GOVOR - Predsednik ZDA je po televiziji govoril Americanom. Objavil je vrsto ukrepov, ki jih nameravajo ZDA uveljaviti zdaj in v bližnji prihodnosti za obrambo zahodnih pozicij »v Berlinu in v drugih delih sveta«. Kennedy je izjavil: »Ceprav smo pripravljani braniti naše interese, bomo tudi pripravljani iskati mir, pripravljani bomo na mirne razgovore na uradnih in neuradnih sestankih. Ne želimo, da bi vojaški motivi prevladovali nad misljenjem, bodisi Vzhoda ali Zahoda.

Kennedy je napovedal povečanje vojaških izdatkov, ki bodo znašali 3247 milijonov dolarjev za vojaške namene in 1,8 milijarde za atomsko oborožitev.

ODMEVI NA KENNEDYJEV GOVOR - V prvem komentarju je britansko zunanje ministrstvo izrazilo mnenje, da morajo zahodni zavezniki jasno pokazati Sovjetski zvezi, da bo vsak enostranski ukrep povzročil »hudo nevarnost«. Velika Britanija se je pripravljena pogajati s Sovjetsko zvezo, s pogojem, da bodo ta pogajanja na »pametni osnovi«. Vladni krogi v Bonnu povdarjajo »pripravljenost ZDA, da kljubujejo berlinski krizi z vsemi razpoložljivimi sredstvi - političnimi in vojaškimi«.

Moskovski komentatorji so govor Kennedyja označili kot »rožljanje z orožjem«. Prav tako vidijo v govoru ameriškega predsednika rešitev, da bi »s povečanjem izdatkov za vojsko pomagali, da se gospodarstvo ZDA reši nazadovanja in da se odkrižajo brezposelnosti, ki pretli«.

KOMISIJA OZN NE SME V ANGOLO - Portugalska vlada je ponovno odklonila, da bi izdala dovoljenje posebni komisiji OZN za obisk v koloniji Angoli, kjer bi se lahko seznanila s položajem.

Po vesteh iz Angole izvajajo portugalske sile obsežne operacije v gozdnatih krajih Negadže, da bi zavarovale cesto, ki pelje iz Negadže v Carmone. Poročajo o močni dejavnosti upornikov na območju Carmone in Nagadže.

DEMONSTRACIJE V JUŽNI RODEZIJI - Policijske oblasti so s solznimi bombami razgnale veliko množico Afričanov, ki so protestirali proti referendumu o novi ustavi Rodezije. Osnutek nove ustave je izdelala vladina stranka. Ustava zagotavlja pravice samo priseljenim belim ljudem, medtem ko bodo afriški prebivalci ostali v neenakopravnem položaju.

Hrušica stavi te dni svoj krajevni praznik in zato se še bolj živo spominja tistega dne pred devetnajstimi leti, ko so nacistični okupatorji ustrelili na Belem polju nad Jesenicami 44 tatev. - V spomin na ta žalostni dogodek, in v okviru proslav krajevnega praznika in 20-letnice ljudske revolucije, so v četrtek popoldne Hrušičani in okolišani obiskali svoje padle tovariše, ki so pokopani na dvorišču hegnarijskih zapcev. - Na sliki: med žalosno komemoracijo na grobišču

U SLEPI ULICI

Na Bledu turistično mrtvilo — Kljub visokim cenam več domačih kot tujih gostov — Pomanjkljiva propaganda — Prireditve in zabavišča neobiskana

Bled je bil letos pravočasno pripravljen: novi lokali, urejene ceste, nasadi, sprehajališča in šemarskaj. Kljub temu pa bodo morda šele zadnje dni julija zmogljivosti hotelov zasedene, sicer pa je bil kljub poletni sezoni Bled prazen! Velik naval gostov v prejšnjih letih je Blejčane lepo uspal. Tamkajšnji turistični delavci so morda na tihem računali, da turistični Bled ne potrebuje nobene propagande več in da bo obisk »zagotovljen«, če bodo cene penzionov povišali za 50% v primerjavi z lanskim letom. In prav zaradi takšne lakomnosti so se na Bledu sredi sezone znašli v slepi ulici. Visoke cene in turistično zatišje ali pa sredi sezone zniževati cene in s tem »pljuvati v lastno sklado« z ozirom na visoke cene, ki so prav gotovo odbili precejšen del gostov iz vseh krajev Evrope. To pa še toliko bolj, ker so bile cene penzionov, taks in raznih uslug v inozemstvu znane šele marca in so se razne potovalne agencije med turisti bolj zavzele za tiste dežele, ki so imele vse že lani pripravljeno za letošnjo sezono.

Obisk gostov na Bledu je letos v prvem polletju enak lanskemu

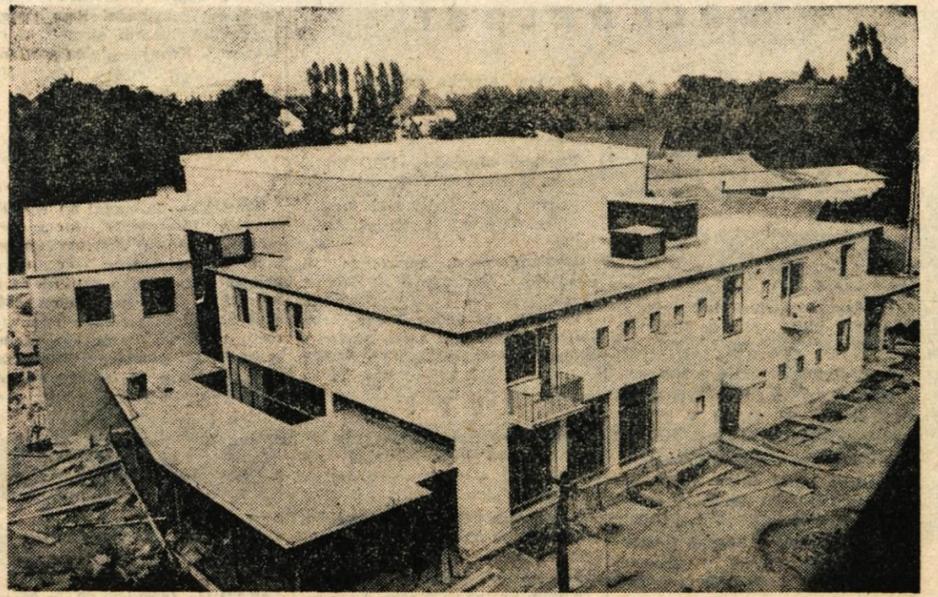
in če pomeni stagnacija nazadovanje, potem brez premisleka lahko zapišemo, da bo leto 1961 pomenilo za blejski turizem neuspeh. Izjema je edino hotel Jelovica, ki je povečal število nočin v primerjavi z lanskim prvim polletjem od 10.542 na 21.534 nočin letos! Hkrati s tem pa je isti kolektiv tudi za dvakrat povečal celotni promet (lani 25.339.000, letos pa 50.659.000 dinarjev). Skupno število vseh nočin v hotelih, campingu ali privatnih sobah na Bledu pa znaša za prvo polletje 82.634, od tega 57.697 domačih gostov (lani 73.602 — porast gre na račun hotela Jelovica), celotni promet pa se je povečal od 122.375.000 din na 173.624.000 din. Porast v prometu gre na račun splošnega zvišanja cen, pri čemer pa je zanimivo, da je le Jelovica dosegla enak odstotek povišanja prometa in nočin. Te številke jasno pokažejo, da so edini vzrok slabega obiska na Bledu posamezni delovni kolektivi, ki si ne znaajo zagotoviti gostov — z visokimi cenami si jih prav gotovo tudi v prihodnje ne bodo — in so neaktivni ali pa morda sploh nezainteresirani za večji promet. Dokaz za to je Jelovica v obratnem

smislu, ki je lahko promet podvojila, medtem ko je bil Grand hotel »Toplice« vse do marca prazen in je tudi potem imel le maloštevilne goste. Hotel Jelovica je imel res največ prometa na račun raznih seminarjev in drugih podobnih prireditev, ki imajo le delen turistični značaj, promet je promet in iznajdljivost je iznajdljivost. Vsekakor pa bo treba v prihodnje še večje zavzetosti za prodajo, če se lahko tako izražamo, tudi v turističnem smislu, saj imajo danes, že nekatere gospodarske organizacije probleme s trgov za življenjsko pomembnejše izdelke, kot pa je turizem, in z njim v zvezi letni oddih.

Bled pa letos ni edini niti na Gorenjskem niti v vsej Jugoslaviji, ki se mu slabo obeta. Vsekakor je tega kriva celotna politika v turizmu, ki je grajena predvsem na tujih turistih, zanemarija pa domače, ki bi prav gotovo zagotovili večji promet kot je, seveda če bi bili naši gostinci zmernejši pri navijanju cen in bi že uvideli, da so že prešli zgornjo mejo, ki jo kljub mementu večanju dovoljuje naš standard. Prav zaradi tega bi bilo treba celoten naš sistem v turizmu povsem spremeniti, sicer bomo doživljali neuspehe tudi v prihodnje.

Do takšnega zaključka so v sredo, 26. julija, prišli tudi člani Mestnega odbora Bled, ki so okvirno razpravljali o cenah za prihodnje leto (1962). Predlagali so, da naj bi cene penzionom in drugim uslugam ostale enake kot so letos, kar pomeni precejšnje znižanje z ozirom na to, da je dinarska vrednost dolarja poskočila od 600 na 750 dinarjev. To pa pomeni, da bo naš domači turist tudi v prihodnje ostal na istem, kot je že sedaj, in da slepe ulice še ne bo konec. S cenami, ki jih imamo, ne moremo več konkurirati Italijanom in Avstrijcem, saj smo pri nas postali dražji, čeprav so razne majhne turistične uslugе v obeh sosednjih deželah precej pred nami. Se manj pa si lahko s takšnimi astronomskimi cenami zagotovimo promet med domačimi turisti in izletniki. Prav zaradi tega bi morali v prihodnje najprej misliti na domače turiste, potem šele tujce, za katere vemo, vsaj takšne so letošnje izkušnje na Bledu, da z njimi ni računati na večji promet. Razne kvalitetne prireditve so letos na Bledu neobiskane. Se več: celo zabavišni prostori so brez tujcev, ki so Bled prej spremenili v okrevališče kot pa nekdanj priznano živahno turistično središče. Na blejskih plešiških so v večini domačini — Blejčani — in okoličani, kar spet potrjuje prejšnjo misel, da moramo naš turizem graditi na naših turistih.

B. Fajon

Kranj, 28. julija — Kot nam je sporočil direktor kranjskega kinematografskega podjetja tovariš Petrič, napovedane otvoritve nove kinodvorane in blagovnice na Zularji v torek, 1. avgusta, ne bo. Izvajalci posameznih del namreč niso uspeli do roka opraviti vseh uslug. Tako iz Maribora še niso dobili svetilk za čakalnice in dvorano, mizarji so obložili v dvorani z lesno oblogo samo strop, medtem ko stene še niso izdelane. Razen tega ne bo do roka urejena okolica poslopja.

M. Z.

Kranjska občina za svoj praznik

DOVOLJ KRUHA

Za občinski praznik bo Kranj dobil tudi novo pekarno. S tem bo zabeležena nova zmaga na področju rasti družbenega standarda in izpolnjena bo ena izmed pomembnih nalog vsake komune — skrbeti za zadovoljivo preskrbo s kruhom. Preskrba s kruhom je še posebno pereča v mestih in industrijskih središčih, kjer je prebivalstvo prvenstveno vezano le na zmogljivosti pekarn. Le, kjer te ne krijejo potreb, gospodinjje pečejo kruh doma.

Pred zadnjo vojno, ko je imel Kranj približno sedem tisoč prebivalcev, je bilo tu 13 privatnih pekav; danes pa, ko šteje Kranj nad 20 tisoč prebivalcev, pa je le eno pekarsko podjetje z osmimi obrati. Ze samo iz teh štirih števil lahko povzamemo, da je preskrba prebivalstva s kruhom v Kranju nezadovoljiva in da proizvodnja tega podjetja znatno zaostaja za potrebami.

Povprečna dnevna potrebnja kruha in peciva na prebivalca v naši državi je 350 gramov; samo za potrebe kranjskega prebivalstva bi bilo torej potrebno dnevno speči približno sedem tisoč kilogramov kruha ali letno 2 milijona 550 tisoč kilogramov. Če pa upoštevamo, da je Pekarna Kranj leta 1957 spekla le nekaj nad milijon 451 tisoč kilogramov pekarskih izdelkov, vidimo, da ta proizvodnja krije komaj 57 odstotkov vseh potreb.

Novo pekarno, ki je na vogalih ulice JLA in ceste Zlato polje-Primskovo, je zgradil delovni kolektiv Pekarne-Kranj deloma z lastnimi sredstvi, večinoma pa s sredstvi občinskega in okrajnega investicijskega sklada. Gradnja in oprema pekarne je veljala po investicijskem programu nad 148 milijonov dinarjev. Pekarna ima več peči najnovejše izdelave, zato se bo lahko proizvodnja znatno povečala. Vsa ostala oprema pa ustreza vsem higienskim in tehničnim predpisom.

Novo pekarno bo, ko bo pričela normalno obratovati, lahko spekla letno nad 3 milijone 877 tisoč kilogramov kruha, peciva, štrukljev in podobno. Tako bo končno le rešen problem pomanjkanja kruha v Kranju.

Ob občinskem prazniku občine Kamnik

KAKO IN KAJ DELAJO?

Obisk v nekaterih kamniških podjetjih

Pred kratkim sem obiskala nekatera kamniška podjetja in se pozanimala kaj in kako delajo v letošnjem letu, če so kakšne spremembe in podobno. Radi in veliko so mi pripovedovali o svojem delu. Pa preberite nekaj odgovorov o njihovih načrtih:

Tovarna Stol je bila zgrajena že leta 1904, a je od takrat do danes doživela več gradenj, skoraj popolnoma pa so jo obnovili po drugi svetovni vojni, kajti med njo je pogorela. Se sedaj jo postopoma modernizirajo, razširjajo delovne obrate in hkrati tudi delovne pogoje. Tako proizvodnja iz leta v leto raste, a kljub temu je njihova specializacija v ustvarjanju manjšega pohištva kot so stoli, mize in podobno. Pri tem se poslužujejo raznih načinov sestavljanja, med drugim tudi kombinacije les-kovina.

»Izdelujemo veliko za domači trg, pa tudi za izvoz in to predvsem za zahodna aržišča — Anglijo, Ameriko, Nemčijo itd. — V glavnem delamo po naročilu, kajti za zaloge bi bila potrebna velika skladišča, pa tudi sicer nam ne more nihče garantirati, da bomo čez nekaj let prodali izdelke, ki jih izdelujemo sedaj,« nam je povedal računovodja,

Tovarna Titan je še starejša, saj je bila dograjena že leta 1896. V začetku je izdelovala razno okovje in ključavnice. Pozneje,

Ta moderen fotelj je eden novejših izdelkov tovarne Stol, ki pa je pomemben tudi zato, ker ni tapaciran z navadno, pač pa z gumirano žimo

ko je bila povečana in modernizirana, pa je uvedla izdelavo odličov iz temprane in sive litine. Obrat se še danes vedno modernizira in širi. Bogata tradicija omogoča osvajanje najsoodobnejših delovnih postopkov. Naj vam naštejemo nekaj znanih izdelkov te tovarne: tehtnice, mliini za orehe, sadne stiskalnice, mesoreznice, ključavnice itd.

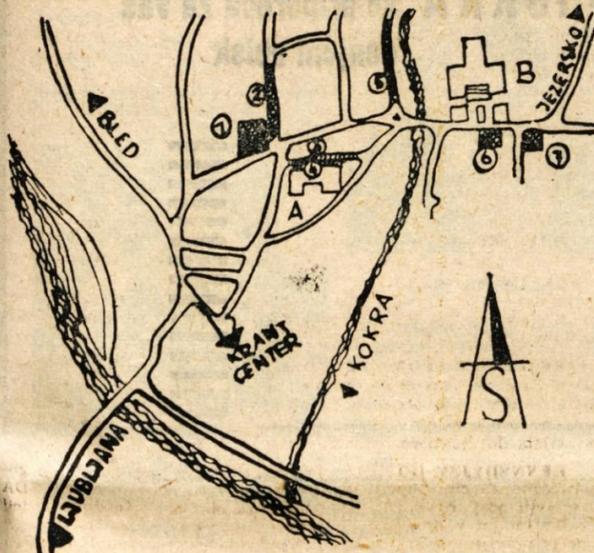
Tovarna Alpem je sicer manjše podjetje, vendar so njeni izdelki danes že zelo znani in upoštevani. In kaj izdelujejo? Stojala za samopostrežne trgovine, ki so sestavljena iz kovinskih elementov in se zelo hitro sestavljajo na različne dolžine. Ta stojala pa niso priporočljiva samo za samopostrežne trgovine pač pa tudi za vse ostale.

Podjetje Kamnik, nekdanja amodnišnica, je bilo ustanovljeno leta 1852. Sedaj je po svojih eksplozivnih znano po vsej domovini. Da bi zagotovili čim boljše kvaliteto, analizirajo v posebnem laboratoriju vse izdelke pred odpremo odjemalcem ter jih tudi praktično preizkusijo. Poleg eksplozivnih snovi izdelujejo tudi razne pirotehnične izdelke. Spominimo se samo velikega ognjemeta v Ljubljani na dan proslav 20-letnice vstaje in priznamo lahko, da velja temu podjetju res vsa pohvala. Pozabiti pa ne smemo omeniti tudi vseh nabojev za otroške pištole, pasje bombe, vložke za cigarete s pokom, čudežne svečke in podobno.

Tako sem končala moj obisk po nekaterih kamniških podjetjih. Vem, mnoge nisem omenila, toda tudi ti bodo prišli na vrsto, sicer pa res jih je preveč, da bi lahko vse naenkrat opisala.

Velika udeležba na XI. skopskem sejmu. V prihodnjih dneh bo v Skopju odprt XI. skopski sejem, na katerem sodeluje 300 industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij iz vse države. Za več kot 20 milijonov dinarjev sklenjenih pogodb. Po nepopolnih podatkih znaša vrednost sklenjenih kupčij na letošnjem tekstilnem sejmu v Leskovcu nad 20 milijard dinarjev. Razen po vrednosti sklenjenih pogodb je bil sejem rekorden tudi poobsegu in udeležbi, saj je na njem sodelovalo tudi 79 tujih razstavljalcev.

Parkiranje vozil na XI. Gorenjskem sejmu

- LEGENDA: A; B; RAZSTAVISCE I. IN II.
 1 PARK OSEBNI AVTOMOBILI OB C. ST. ZAGARJA
 2 PARK OSEBNI AVTOMOBILI GREGORČICEVA ULICA
 3 REZERVIRANO ZA SEJEM
 4 PARK KOLESA, MOTORJI RAZSTAVISCE I.
 5 PARK AVTOBUSI PARTIZANSKA CESTA
 6 PARK MOTORJI, KOLESA NASPROTI TEKSTILNE SOLE
 7 PARK OSEBNI AVTOMOBILI PRI AVTOPROMET KRANJ

XI. Gorenjski sejem

Največja izbira pohištva, tekstila in radioindustrije

Za obiskovalce sejma 25-odstotni popust z avtobusi Avtoprometa iz Kranja in Transturista iz Škofje Loke

Prav gotovo se še nobeno leto prej razstavljalci na Gorenjskem sejmu niso predstavili s tako široko izbiro lastnih proizvodov kot letos. Razen tega tudi še nobeno leto poprej sejem ni imel tistega sejemskega značaja, kot ga ima letos — sejem blaga široke potrošnje — saj je približno 90 odstotkov vseh razstavljenih predmetov moč tudi kupiti.

Vsekakor pa je na letošnjem sejmu največja izbira možna, kar zadeva pohištvo, tekstil in radioindustrijo. Na sejmu je zastopana

domala vsa lesna industrija iz Slovenije, ki razstavlja lesne, gradbene proizvode, pisarniško ali gostinsko opremo in pohištvo za stanovanja vseh vrst. Med razstavljalci lesne industrije so »STIL« iz Kopra, Združeno lesno industrijsko podjetje Tržič, Elan Begunje, Roleta Kranj, LIP Radovljica, Tovarna pohištva iz Nove Gorice, Polzele, Divače, Starega trga, »MARLES« iz Maribora, Slovenijales iz Ljubljane, »22. julij« iz Idrije, Lesno galanterijsko obrtno podjetje z Jesenic, LIP in Jelovica iz Škofje Loke, razen tega pa še sarajevski »Sipad« in »Gorinka« iz Makarske.

Prav tako številno je na sejmu letos zastopana tudi tekstilna industrija in radioindustrija. Kar zadeva tekstil so med razstavljalci zastopani proizvajalci iz vse Jugoslavije v veliki večini, medtem ko radioindustrija ni zastopana le s podjetjem »Rudi Cajevac«.

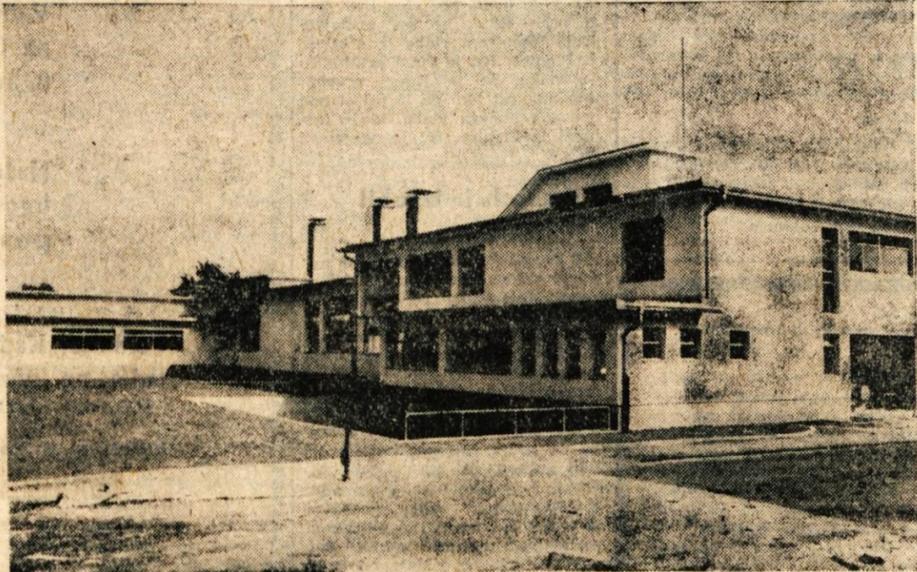
Skratka, izbira je na letošnjem sejmu, če dodamo, da so med razstavljalci zastopana številna podjetja tudi iz ostalih področij

našega gospodarstva, turizma, trgovine in gostinstva, nadvse velika. Prav gotovo pa sta obiskovalcem sejma naredila veliko uslugo tudi podjetji Avtopromet iz Kranja in škofjelovski Transturista, ki sta za obiskovalce sejma uvedla na vseh rednih in izrednih avtobusnih progah 25 odstotni popust.

n. n.

Brigadirjem Gorenjske!

Brigadirji, ki so se prijavili za lokalno mladinsko delovno brigado v Kranju za mesec avgust, imajo zbor brigade v ponedeljek, 31. julija letos, ob 16. uri pred poslopjem Okrajnega ljudskega odbora. Istega dne zjutraj ob 6. uri pa bo na železniški postaji v Kranju zbor brigade, ki bo odšla na lokalno mladinsko delovno akcijo v Celje.

Nova kranjska pekarna

MALI OGLASI

P R O D A M

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1214
 Prodaja gajbice. Naslov v oglašnem oddelku 2362
 Prodaja električni kühlnik na 2 pokriti plošči. Marija Marendič, Vodopivčeva 7, Kranj 2927

PRAŽENA KAVA. ODLIČNA MESAČICA SE DOBI V TRGOVINI »DELIKATESA« KRANJ

Prodaja seme rdeče detelje in »Inkarnatko«. Pr. Polica 18, Cerklje 2948

Prodaja kravo z drugim teletom po nizki ceni. Naslov v oglašnem oddelku 2982

Prodaja motor NSU - nemško lambretto. Zabnica 34 2983
 Sede za namakanje sadja prodaja. Naslov v oglašnem oddelku 2994

Prodaja telico, 9 mesecev brejo. Breg ob Savi 7, Kranj 2985

Prodaja 700 kg slame. Janez Bertonec, Drulovka 32 2988

Prodaja dobro ohranjeno slamo-reznilo. Naslov v oglašnem oddelku 2987

Prodaja 1500 kg cementa. Suhha 20, Kranj 2988

Prodaja italijanski moped znamke DEMM. Smedniška 1, Kranj 2989

Prodaja 940 m² stavbne parcele v Gorenjih. Zazidljivost že potrjena z odločbo. Poizve se Visokoj 71 2990

Prodaja 80-basno klavirsko harmoniko s tremi registri. Lenčka Pevec, C. Talcev 10, Sk. Loka 2991

Prodaja takoj hišo ali zamenjam. Ivan Povh, Zaslavska 22, Kranj 2992

Motorno kolo Puch SVS 175 cm, odlično ohranjeno, ugodno prodaja. Naslov Damijan Slapar, Proletarska 27, Trzin 2993

Zelo ugodno prodaja avto Ford - limuzino zaradi graditve nove hiše. Naslov v oglašnem oddelku 2994

Avto Fiat 1100, italijanski, brez generalke, ugodno prodaja. Ogled v soboto in nedeljo popoldan pri: Trata, Krakovski nasip 14, Ljubljana 2995

Prodaja dobro ohranjeno Lambretto 150 LD za 130.000 din. Polde Karlin, Zelezarna Jesenice - garaža 3009

Ljubitelji malih živali! Prodaja švicarskega kozla in dve molzni kozi zaradi pomanjkanja prostora. Marjanca Sifer, Vešter 37, Stara Loka, Skofja Loka 3010

Poceni prodaja večje količine jedilne »Indivje« solate in čebule. Naslov v oglašnem oddelku 3011

Prodaja Fiat 1100 (Milecento). Breg ob Savi 32, Kranj 3012

Prodaja otroško kolo, v zelo dobrem stanju. Franc Zivnik, Valburga 14, Smednik 3013

Prodaja letve za streho, antene za odzračevanje, boben za jaz in mlade zajce. Zg. Bitnje 139 3014

Kubinsko pohištvo, radio poceni prodaja. Hladnik, Savska Loka 5, za Iskra, Kranj 3015

Ob težki izgubi naše drage žene, mame, sestre

MARIJE JANC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in kolektiv Gorenjske občlilnice za darovane vence in cvetje, spremstvo na njeni zadnji poti in za izkazano vsestransko pomoč. Iskrena hvala tudi gospoju župniku Pavlinu.
 Beznica, 22. julija 1961

Zalujoči: mož, hčerka, sin in ostalo sorodstvo

Prodaja otroško železno posteljo. Ješetova 13, Kranj

Prodaja mlado kravo, Predoslje 1 3016

Prodaja Mercedes 170. Viktor Perne, Tomšičeva 3, Kranj 3017

Prodaja nov italijanski športni vozček. Jezerska 16, Kranj, Anica Leban 3018

Prodaja novo gumo za tla 12,60 m². Dorfarje 31, Zabnica 3019

Prodaja pol leta starega nemškega ovčarja lepe rasti. Naslov v oglašnem oddelku 3020

K U P I M

Kupim vseljivo stanovanje ali enodružinsko hišo. Pismene ponudbe pod »Gotovina« oddati v oglašni oddelk 2950

Voščine in čebelni vosk pristni odkupuje po najvišjih dnevnih cenah Zavod za čebelarstvo, Ljubljana, Miklošičeva 30 1342

Kupim knjige za 6. razred osnovne šole. Naslov v oglašnem oddelku 2997

Zelo nujno kupim elektromotor od 3. do 7. KM. Poizve se pri Stanetu Senčarju, Savska 42, Kranj 2998

Kupim enosobno ali dvosobno stanovanje, vseljivo takoj. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Takoj« 2999

O S T A L O

Melbrosin - preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (Gelee Royale), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Melbro Coop (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1215

Zelim spoznati dekle do 21. leta starosti. Slika zaželjena. Sem iz Gorenjke - bližine Kranja, star 20 let. Naslov v oglašnem oddelku 3000

Oidam sobo osebi, ki bi v dopoldanskem času pazila na otroke. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Takoj-2707« 3001

Administratorka išče 4-urno dopoldansko ali popoldansko zaposlitev. Naslov v oglašnem oddelku 3002

Ludviku Cudermanu iz Dupelj pri Kranju čestitamo za 50. rojstni dan z željo, da bi čimprej ozdravel in mu ključemo še na maza leta. Mama, brat Rudi, sestre Rozka, Vika, Francka, Ana z družinami in Metka 3003

Iščem upokojenko za varstvo otroka. Naslov v oglašnem oddelku 3004

Sprejem delavca, vajenega dela v cementinarski stroki. Plača po dogovoru. Marjan Likozar, Benedikova 18, Kranj 3005

2 dekleti iščeta skromno sobo v Kranju. Plačata dobro. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Mirni« 3006

Naša dobra sestra Ana Pavlin, stanujoča v Skočjanu pri Novem mestu, slavi 87. rojstni dan. Zelim jo skorajšnjega okrevanja in še veliko lepših sončnih dni. Še veliko lepših sončnih dni. Marjanca Bržnik, Tenetište, Golnik 3007

Iščem žensko, ki bi po službi pomagala v gospodinjstvu. Nudim hrano in stanovanje. Novak, Prebačevo 12, Kranj 3008

Obveščam cenjene stranke, da sem preselil svoj frizerski salon iz Titovega trga št. 2 na Titov trg št. 10 nasproti glavne cerkve. Za nadaljnji obisk se priporočam. Božo Simunac, frizer, Kranj 2968

Cenjene stranke obveščam, da bom imel zaradi rednega letnega

Moje in Rajku vso srečo na novi življenjski poti. Domači in prijatelji

dopusta zaprto delavnico v času od 1. do 20. avgusta. Ivan Omejc, Popravilo šivalnih strojev, C. Iva Slavca 2, Kranj - Jelemov klanec 3008

O B J A V E

O B V E Š T I L O

Kmetijska zadruga v Naklem obvešča zainteresirane, da morajo zaradi sigurnosti dobave zaklanih kokoši in piščancev - pohancev iste naročiti en dan prej do 12. ure, lahko tudi na telefon 2858. Žive kokoši in piščancev vseh starosti, različnih pasem za plemo, in kvalitetne pohance pa lahko dobite vsak dan na zadržnem obratu Pivka 10.

K I N O

coski film CRNI ORFEJ ob 20. uri; 30. julija isti film ob 17. in 20. uri.

»RADIO« Jesenice: 29. in 30. julija ital. film VELIKA VOJNA.

»PLAVZ« Jesenice: 29. in 30. julija ruski film SOFER PO SILI.

Zirovnica: 29. julija italijanski film IZZIVANJE; 30. julija nemški film SPLETKA IN LJUBEZEN.

Dovje: 29. julija nemški film SPLETKA IN LJUBEZEN; 30. julija italijanski film IZZIVANJE.

Kor. Bela: 29. in 30. julija francoski film SESTANEK S HUDIČEM.

Ljubno: 29. julija nemški film ZATO, KER TE LJUBIM ob 20. uri; 30. julija isti film ob 18. uri.

Kropa: 29. julija ameriški film POSLEDNI VOZ ob 20. uri; dne 30. julija isti film ob 18. uri; madžarski film LEPOTICA IN ČIGAN ob 16. in 20. uri.

Radovišica: 29. julija ameriški film DOLGO TOPLO POLETJE ob 20. uri; 30. julija ameriški film DABY O GILL ob 16. uri; ameriški film DOLGO TOPLO POLETJE ob 18. in 20. uri.

Bled: 29. julija ameriški film SPI MILO MOJE; 30. julija francoski film NESREČNIKI - II. del

Duplca: 29. julija jugoslovanski film KAROLINA RESKA ob 20. uri; 30. julija isti film ob 15. in 19. uri.

»FREDILEC«, Sk. Loka: 29. in 30. julija angleški film POT V VIŠOKO DRUŽBO.

Storžič: 29. julija ameriški film TONKA ob 16. in 20. uri - matineja istega filma ob 10. uri. Premiera ameriškega filma ZLATA TROBENTA ob 22. uri; 30. julija ameriški film TONKA ob 13. in 17. in 21. uri; domači film SAMO LJUDJE ob 15. uri; domači film STIRI DESETLETJA ob 19. uri.

Letni kino Partizan: 29. julija italijanski film JEZ NA PACIFIKU ob 20. uri; 30. julija ameriški film ZLATA TROBENTA ob 20. uri.

Svoboda: 29. julija franc. film ZVERI SO IZPUŠČENE ob 18. in 20. uri; 30. julija isti film ob 14. in 20. uri; ameriški film SMESEN OBRAB ob 16. in 18. uri.

Naklo: 29. julija ameriški film POSLEDNI VOZ ob 20. uri; dne 30. julija isti film ob 16. in 19.30 uri.

Cerklje »KRVAVEC«: 29. julija domači film SAMO LJUDJE ob 20. uri; 30. julija italijanski film JEZ NA PACIFIKU ob 16. in 19.30 uri.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE Kranj: 29. julija Vasja Ocvirk »MATI NA POGORISČU«. Vstop prost!

Nesreče

Smrt pod vlakom

V torek, 25. julija, okoli 21.30, je na železniški progi pri naselju »Log Ivana Krivca« na Jesenicah osebni vlak povozil 34-letnega Franca Rutarja s Ceste bratstva in enotnosti št. 6 na Jesenicah. Rutar je hodil po železniški progi prav tedaj, ko sta prihajala proti Jesenicam vlaka iz Avstrije in Planice. Ko je videl prihajajoča vlaka, se je Rutar prvemu umaknil, pri tem pa je prišel pod kolesa osebnega vlaka, ki je prihajal iz Planice. Bil je na mestu mrtev.

V gorah je izgubil življenje

V sredo, 26. julija, ob 10. uri, je prišlo do smrtne nesreče tudi v steni Mojstrovke pri Vršču. V Debeljakovi smeri so plezali trije planinci, in sicer Pavel Peterneč, Klavdij Mlekoš in Zvonko Hrastar, vsi iz Mojstrane. Vrv, na katero so bili navezani, je namreč sprožila skalo, težko 70 kg, ki je padla 17-letnemu Pavlu Peterneču na hrbet. Ponesrečen je zaradi poškodb, ki jih je dobil, izdihnil že v skalovju. Člani Gorske reševalne službe z Jesenic, ki so bili o nesreči takoj obveščeni, so mladega planinca prenesli najprej do Erjavčeve koč, od tu pa v dolino.

Prodajno-servisna organizacija
 »ISKRA« razstavlja na Gorenjskem sejmu

ISKRA prodaja na sejmu radijske in televizijske sprejemnike

ISKRA izdelki po posebnih sejemskih cenah, znižanih za 10 - 20%

ISKRA jamči za kvaliteto svojih proizvodov

ISKRA se priporoča za vaš cenjeni obisk

Kraso prema

DUTOVLJE

(prej »Mizarstvo« Divača - Primorska) tel. Dutovlje 6

izdeluje v svojih delavnicah v Divači in Dutovljah vse vrste furuiranega pohištva najboljše kakovosti

Nudimo: spalnice s štiridelno in trodelno omaro, kombinirane omare tipa »Reka«, »Reka« 2-2 »Breda« in drugo pohištvo

Posebno znane so naše štiridelne spalnice »Kras«

Vabimo tudi vas, da si ogledate naše izdelke na Gorenjskem sejmu v času od 28. julija do 8. avgusta 1961

Naše izdelke bosta na sejmu prodajali znani trgovski podjetji »Mur a« in »Lesnina poslovalnica Kranj v svoji trgovini

Pomnite! Kadar želite kupiti solidno in trajno pohištvo, tedaj ne pozabite na izdelke renomiranega podjetja »KRASOPREMA« Dutovlje, ki jih dobite v vseh trgovinah s pohištvo!

SOLSKO-PEDAGOSKI SEKTOR
 Gumarskega razvojno izobraževalnega centra tovarne »SAVA« Kranj

R A Z P I S U J E

za delo v domu šolskega sektorja
 1 delovno mesto VZGOJITELJA in
 1 delovno mesto VZGOJITELJICE.

Nastop službe takoj, ali po dogovoru. Mesečni prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prijave pošljite na Gumarsko šolo Kranj, Stara cesta 25.

Vodstvo šol. ped. sektorja

ZAHVALA - Ob bridki izgubi našega dobrega, nepozabnega moža in očeta

JAKOBA MUSIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, mu podarili številne vence in cvetje, ter ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se znancem in prijateljem za dano pomoč, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin in sočustvovali z nami ob tej nenadomestljivi izgubi.

Zalujoča družina Musič

Kranj, julija 1961.

Opis spomenika revolucije v Kranju

Jutri dopoldne ob 10. uri bo v Kranju v počastitev 20-letnice vstaje in v počastitev občinskega praznika odkritje Spomenika revolucije. Prav je, da se seznanimo še z idejnim opisom te velike stvaritve. Poglejmo, kaj pravi o svojem delu umetnik in ustvarjalec Lojze Dolinar:

Spomenik revolucije v Kranju na Trgu svobode simbolično predstavlja borbo našega delovnega ljudstva za lepše življenje, borbo, ki se je začela z delavskim gibanjem v predvojnem času in ki si je v naši narodni revoluciji priborila slavno zmago.

Predvsem sem hotel podati dobo herojstva, trpljenja in žrtve, ko so se naši narodi, na čelu s KPJ, borili proti fašističnim zavojevalcem in ko so v kasnejšem času — po heroizmu, naporih in žrtvah nadčloveške epopeje, izpisali najpomembnejše strani naše zgodovine.

Celotno zasnovano spomenika sem vskladal z danim terenom in njegovo široko površino, ki je omogočila, da se ta velika kompozicija postavi na idejno karakteristično mesto, poudarjena tudi z različnimi višinami podstavkov in vezana v edinstveno skupnost.

V štirih skulpturnih kompozicijah so upodobljeni sledeči karakteristični momenti naše narodne revolucije:

1. delavska stavka — štrajk,
2. začetek vstaje,
3. narodnoosvobodilna borba,
4. revolucija.

»STRAJK«

V predvojni dobi se je nezadovoljstvo delov. ljudstva proti izko-

»STRAJK«

riščevalcem od časa do časa vidno manifestiralo v obliki množičnih demonstracij in stavk. Zelo pomemben dogodek iz te dobe je štrajk tekstilnih delavcev v Kranju pred 25 leti. Zato sem revolucionarno gibanje v predvojni dobi upodobil v kompoziciji »Štrajk«.

Ta grupa stoji na spodnjem delu Trga svobode ob Koroski cesti. Povezana je z robnikom in postavljena na kamniti podstavek, visok 120 cm. Tri monumentalne bronaste skulpture, visoke približno 3 m, v borbeni pozi, simbolizirajo trenutek spopada delavcev z žandarji.

V sredi je delavec, ki se je gibčno pripognil in pobral kamen kot svoje edino orodje, a njegova soborka, delavka ob desni strani, s karakterističnim gibom, kliče tovariše v borbo, medtem ko je mladenič ob levi že pripravljen za spopad.

»ZAČETEK VSTAJE«

V kamniti podstavek, visok 1 m in dolg 5 m, je vžidan bronasti relief, delan v globoki plastični tehniki. Podstavek se nahaja na levi strani grupe NOB in je visok 1,2 m.

V tej kompoziciji je poudarjen psihološki trenutek odločitve, ki je uprizorjen v različnih dogodkih. Vsaka posamezna plastika močno poudarja to idejo.

»NOB«

V slovenskem uporu so bila sredstva, s katerimi so se v začetku borili naši ljudje, takorekoč le gole roke. Leto so se partizani bočili bos, slabo oblečeni in lačni

sredi gozda, z nadčloveškimi napori.

»NOB«

Dogodek iz te borbe predstavlja bronasta grupa dveh skulptur, visokih 3 m, postavljena na sredino trga, na 1,8 m visok kamniti podstavek.

»REVOLUCIJA«

V kompoziciji je podan napad na bunker. Mladi borec pade zadel v trenutku, ko je že vrzel ročno bombo, medtem ko se njegova tovarišica pripravlja, da vrže svojo.

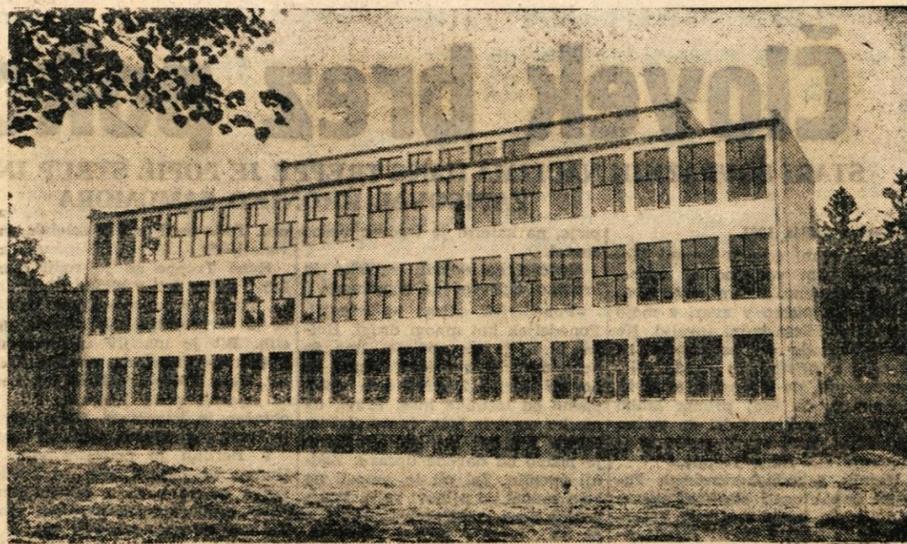
Ta trenutek, v katerem je dva tovariša — borce, mogla ločiti le smrt, je v kompoziciji podan s karakterističnim navpičnim in vodoravnim položajem osi posameznih skulptur.

Grupa je komponirana v sklad-

nih črtah, s poudarkom romantike in emocije.

»REVOLUCIJA«

Na zgornjem delu Trga, v njegovi glavni osi, v smeri proti severozahodu, stoji na 6 m visokem kamnitem podstavku bronasta skulptura »Revolucija«, visoka 4,7 m. Ta skulptura je izredno dinamična. Visoko dvignjena leva roka je stisnjena v pest, desna pa je v krčevitem zamahu. Celotna skulptura je impresivna, močno monumentalna. Lahko razgibana draperija daje celoti lepo silueto. Skulptura »Revolucija« simbolizira idejo, ki je nezadržna, idejo, ki je vodila naše narode skozi borbe in trpljenje do končne zmage. Spomenik revolucije na Trgu svobode v Kranju je nov poizkus komponiranja več skulpturalnih kompozicij v prostoru v eno edinstveno celoto.

Nova 8-letna šola »Staneta Zagarja« na Planini v Kranju

1000 šolarjev pod novo streho

DOGRAJENA JE 8-LETNA ŠOLA STANETA ZA GARJA NA PLANINI V KRANJU

Zadnja leta so bili prosvetni organi v Kranju v hudi stiski: 8-letne šole namreč niso bile več kos številu šolarjev, ki je iz leta v leto nezadržno naraščalo. Stiska s prostori je bila še posebno očitna na 8-letni šoli Staneta Zagarja, kjer so zatategadelj vpeljali celo pouk v treh izmenah. Takšno stanje je bilo tudi povod, da so sredi julija 1959. leta na Planini v Kranju postavili temelje za novo šolsko poslopje. Gradnja je napredovala presenetljivo naglo, kajti šola je že dograjena. Na ponedeljek, 31. julija ob 11. uri, t. j. na večer pred občinskim praznikom. — Za uvod še nekaj skopih podatkov o novogradnji: šola bo veljala preko 200 milijonov dinarjev, investitor pa Seveda so naporom občine priskočila na pomoč tudi nekatera

Ze bežen pogled na lepo 2-nadstropno poslopje, z zelo ugodno lokacijo, pove, da tudi notranja porazdelitev prostorov ne bo razočarala. Sprehodimo se najprej okrog poslopja. Naleteli bomo na prostor za igrišča in na senčnat gozdiček, ki leži tik ob šoli. Bolj kot okolica šole pa utegne biti zanimiva notranjščina.

»Osnovno in najbolj pomembno za sieherno šolo so redne učilnice — teh bo 15.« je pripovedoval upravitelj šole Janko Stefe. »Torej bo dovolj prostora za 1000 šolarjev, če naj šola deluje v dveh izmenah. Kot kaže pa bo v naslednjem šolskem letu obiskovalo šolo okrog 800 učencev. Poslopje ima tudi svetlo risalnico, kemijsko in fizikalno predavalnico, v mansardnem delu pa prostorno in akustično pevsko sobo, ki bo ure-

jena tudi za snemanje. Prostor je namreč opremljen s praktičnimi in zavesami, s katerimi bo upravnavati akustiko.

V kleti nahajamo 3 zračne in prostorne delavnice za tehnični pouk. Novost, kakršne nismo vajeni pri šolah starejšega datuma, pa je gospodinjstva učilnica z majhno servirnico.

V priličju utegne zbuditi pozornost mlečna kuhinja, ki bo pripravljala malico za učence. Kuhinja je opremljena tudi s sobnim kotlom za kuhanje. Omeniti je treba še dva, malce nenavadna, vendar potrebna prostora: sobo za prvo pomoč in sobo za dežurno službo učencev. Za shranjevanje učil je določeno 5 kabinetov. Poslopje ima tudi posvetovalnico za starše, strokovno knjižnico, zbornico, pisarno upravitelja šole in

administracijo. V vseh učnih prostorih so nameščeni zvočniki, žal pa zvočne aparature še nimamo. Zelo draga je, denarja pa trenutno ni. Omenim naj še primerno opremljeno pionirsko sobo, pa stranišča in umivalnice. Tudi telovadnica je že urejena, vendar ji še manjkajo prenosni športni rekviziti in orodja. Sicer pa so vsi prostori na novo opremljeni; oprema je veljala 31 milijonov dinarjev.

Tovariš Stefe je orisal tudi šolski okoliš.

»Nova šola bo zajemala učence stanovanjske skupnosti Huje — Planina — Čirče. To je osnovni okoliš. Širši okoliš pa zajema del Klanca in center mesta do Jahačevega prelaza in Stare ceste. Šola bodo obiskovali tudi otroci iz Hrstaja in učenci 6., 7. in 8. razreda s Primskevega. Kakor že reče-

no bo letos na šoli 27 oddelkov okrog 800 učenci. S tem bodo razbremenjena šola Franceta Rusšarja, Simona Jenka in šola na Primskevem.«

Ob koncu smo tovariša Stefeta še vprašali, kako utegnejo nositi učni prostori vplivati na reformirani pouk?

»Šola bo v vseh pogledih ustrezala reformiranemu pouku, vendar pa je za sistematični pouk v vsiljivo reformirane šole potrebno še marsikaj. Šola Staneta Zagarja obstaja šele 5 let, zato tudi mi čudno, da smo z učili le slabo preskrbljeni. Učila pa so za smotan pouk nujno potrebna. Druga nič manj pomembna stvar pa je zadostno število učnih moči. Če te ne bo manjkalo, potem menim, da v novem šolskem letu ne bo posebne zadrege.«

S. S.

Navdušili so domače in tuje goste

Minuli teden, v četrtek, je v Kazini na Bledu prvokrat v sezoni letošnjih poletnih prireditev gostovala skupina vokalnega ansambla DALMACIJA iz Zagreba, in sicer ob spremljavi instrumentalnega zbora MARIO NARDELLI. Oba zbora, vokalni in instrumentalni, sta nastopila v Kazini že lani, letos pa sta s kvalitativno in zanimivim sporedom jugoslovanskih, zlasti dalmatinskih narodnih pesmi in zabavnih popevk, še posebej navdušila številno občinstvo.

Ansambel DALMACIJA je kvaliteten in evropsko znan zbor. Njegov spored je zelo raznovrsten, resen, umetniški in zabaven. Zajema bogat izbor narodnih pesmi — srbskih, makedonskih, hrvaških in celo slovenskih. — Ta del koncerta je bil za poslušalce — tudi to pot je bilo največ tujih gostov — še posebno zanimiv. Domače zabavne melodije in popevke so obiskovalce precej razvedele, nekoliko manj pa so se navdušili nad znanimi tujimi popevkami.

Vokalni zbor Dalmacija z instrumentalno skupino Nardelli je predstavil tujim gostom iz različnih evropskih dežel na pristen umetniški način kosček jugoslovanskega življenja in jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti, nekdanje in sodobne. Zategadelj je

bil obisk gostov iz Zagreba izredno zanimiv dogodek za občinstvo na Bledu. Letos bodo priredili v Kazini še en podoben koncert, in sicer 23. septembra.

jb

500 let stare freske NA JEZERSKEM

Pred kratkim je restavratorska delavnica Mestnega muzeja v Kranju končala v Ožbaldovi cerkvi na Zgornjem Jezerskem z odkrivanjem fresk. Dela je vodil restavrator Boris Savojec, medtem ko je odkrivanje finanširal kranjski muzej iz fonda za spomeniško varstvo.

Freske zavzemajo presenetljivo veliko površino, in sicer 64 površinskih metrov, ter datirajo v 14. in 15. stoletje. Kljub temu da izvirajo iz tako daljne preteklosti, so barve še vedno sveže in intenzivne. Kateri slikarski smeri je pripadal avtor teh slikarj, je težko reči, domnevajo pa, da je prišel iz severnih dežel. Zanimivo utegne biti tudi to, da so bile freske prebeljene šele med zadnjo vojno.

Dosele so bile slikarje samo odkrite, prihodnje leto pa jih bodo dokončno restavrirali. — Nobenega dvoma ni, da je Jezersko s tem kulturno spomenikom pridobilo mikavno privlačnost.

S.

Izkušnje s koprskih seminarjev

Dobri obeti za prihodnost

Najbolj zanimivo in hvaležno področje kulturno-prosvetnega dela postaja v zadnjih letih klubsko življenje. Klubov raznih vrst in dejavnosti je na Gorenjskem čedalje več. Prav tako seveda tudi v drugih krajih Slovenije. Ravno zatategadelj je bilo na klubskih tečajih v Kopru že moč razpravljati o izkušnjah dosedanjega dela v klubih ter o različnih oblikah in vsebini dela. Zveza Svoboda je pripravila pravzaprav največ tečajev za organizatorje in vodje klubov in to tečajev prve in druge stopnje — za začetnike in tiste, ki so že obiskovali podobne tečaje v Kopru.

Organizacija je temeljila na izkušnjah iz prejšnjih let: poleg razgovorov o različnih problemih so obiskovalci klubskih seminarjev posredovali nekaj konkretnih priporočil, kako je mogoče v klubu izvesti neko določeno temo iz glasbene ali likovne umetnosti, sploh pa, kako je treba poslušati glasbo in gledati umetniško slikarsko delo. Torej, nekakšne uvodne teme v glasbeno in likovno umetnost.

Privlačna in aktualna tema za klube bo večer Partizanske grafike. Serija slik partizanske grafike v diapozitivih je nekakšna zaključena celota, ki na privlačen in umetniški način oživljava naš

narodnoosvobodilni boj. Partizanska grafika je delo različnih slovenskih avtorjev. Ta tema bi bila še posebno hvaležna, da jo predstavimo v klubu še letos, ko praznujemo 20-letnico vstaje. Povedali so, da je serija diapozitivov Partizanske grafike moč izposoditi ali odkupiti pri Prosvetnem servisu. Razmnožili bodo menda tudi besedilo.

V pogledu likovne vzgoje v naših klubih so tudi na koprskih tečajih letos napravili dober korak naprej. Na dnevnem redu niso bila samo vprašanja vrednotenja klasične likovne umetnosti in kulture; nasprotno: precej je bilo govora tudi o sodobnem industrijskem oblikovanju ter o predmetih sodobne materialne kulture. Za našega današnjega človeka je zelo važno, da zna ločiti kič od umetnine; prav tako, da kritično presoja tudi izdelke in opremo, ki jo uporablja v vsakdanjem življenju.

Menda najbolj zanimivo glasbeno temo za občinstvo v klubu je izvajal skladatelj Ivo Petrič. Naslov teme je, Kako predvajamo glasbo v klubu. S pesnetiki na magnetofonskem traku je avtor z živo besedo predstavil razvoj glasbe od primitivnega pospevanja naravnih zvokov do zamotanih skladb.

V prihodnje se obeta, da bo tudi Radio Ljubljana prispeval še večji delež za širjenje in popularizacijo klubov. To pa na ta način, da bo objavjal razne dobre in uspele pobude in uresničitve v klubih, razen tega pa bo pripravil vrsto oddaj, namenjenih klubom. Ze sedaj pa so klubi lahko vnašali v svoje programe delo oddaje Radijska univerza, Okno v svet, Literarne večere in radijske igre ter Šolske ure. Televizija pa bo s 1. januarjem 1962. leta uvedla posebne tedenske oddaje za dopolnilno izobraževanje po šolskem programu. To bo prav gotovo razveseljiva in koristna novost, namenjena predvsem odraslim.

Zelo zanimivi in plodoviti pa so bili na seminarju razgovori o različnih temah kulturne dejavnosti, kakor o dramatikih v klubih,

o programiranju dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblizevanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in o delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je zbudilo precej pozornosti pripovedovanje kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Plodni razgovori in številna strokovna predavanja o umetnosti in kulturi s konkretnimi prikazi dela v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. — Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koprskih seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Arheologi na smledniškem gradu

Člani Turističnega društva Smlednik so začeli pred časom razmišljati, kako bi bile moč razvaline Smledniškega gradu zavarovati pred nadaljnjim razpadanjem. Nobenega dvoma tudi ni, da bi razvaline, če bi bile primerne restavrirane, pomenile kar mikavno turistično atrakcijo. Tej pobudi sta priskočila na pomoč še Zavod za spomeniško varstvo OLO Ljubljana in Mestni muzej v Kranju.

Potem ko je turistično društvo postarbelo za očiščevalna dela na razvalinah in v neposredni okolici, se je objekta lotil tudi arheološki oddelček kranjskega muzeja. Poskusno sondiranje, ki se je začelo 3. julija letos in je trajalo 14 dni, in ki sprva ni obetalo kakšne posebno pomembne arheološke najdbe, je presenetilo.

Pri izkopavanjih, ki so segla v globino 2,5 metra, ponekod — v stolpu pa celo do globine 7 metrov, so našli na večje in manjše fragmente pečnic. Nekateri so moč povedati ali deloma restavrirati. Posebno zanimiva je pečnica s tritračno pletenasto ornamentiko, ki jo lahko uvrstimo — kakor menijo umetnostni zgodovinarji kot zelo redko najdbo. Tudi ostale pečnice so s svojimi motivi zelo bogate. Zelo lepi so primerki mask, akantusovih li-

stov, renesančni medeljonji, gotosko krogovičje itd. Nastopajo pa tudi figuralni motivi: lev, konj z jezdecem, vitezi v značilnih nošah itd. Pečnice segajo od romanske dobe do renesanse, zanimivo pa je tudi to, da so v njih zastopana vsa obdobja razvoja gradu. Razen tega so našli tudi na nekaj primerkov železnih pušic in na kamnite krogle, kakršne so uporabljali pečarji.

Opisane najdbe so pomembne zlasti za umetnostne zgodovinarje, razen tega pa bodo morda nudile skromen vpogled v zgodovino tega gradu, o katerem vemo razmeroma zelo malo. — Zgodovinarji omenjajo grad knažno po letu 1000 (prvotno je stal samo stolp obkrožen z jarkom, ostale objekte so dozidali kasneje), kdaj so ga smledniški gospodje zapustili, pa zgodovina ničesar ne ve.

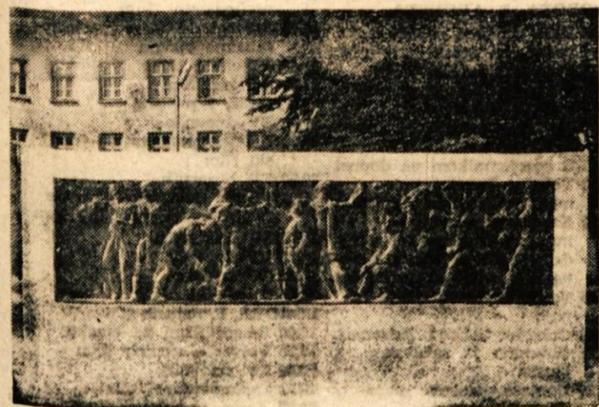
Zanimivo je morda to, da že Valvazor omenja grad kot razvalino. Prizadevanja arheologa Andreja Valiča niso bila zaman, saj je dal umetnostnim zgodovinarjem nekaj dragocenih najdb.

Turistično društvo Smlednik bo razvalino gradu, kamor so že zgradili avtomobilsko cesto, postopoma restavriral. Če, da bo s tem kulturno zgodovinskim objektom dobil Smlednik privlačno turistično zanimivost.

S. S.

Likovni umetniki razstavljajo

V Kamniku je odprta razstava likovnih del kamniških umetnikov, ki razstavljajo svoja najnovejša dela v olju, akvarelu, istočasno pa tudi razne izdelke iz kovine, marmora itd. Sodeluje 10 ustvarjalcev, med njimi najbolj izstopajo Perko, Klojučar, pa tudi drugi ne zaostajajo. Kamničani so nad tem prikazom zelo navdušeni, saj je razstavo doslej obiskalo že okoli 3000 obiskovalcev. Razstava bo odprta do 30. julija.

»ZAČETEK VSTAJE«

Človek brez pokojnine

STARI SOVRAŽNIK NACIZMA HANS TREPPE JE POPIL STRUP IN ŠESTDESET MINUT ZAPISOVAL KRONIKO SAMOMORA

Berlin, julija 1961

»Spoštovani gospod župan! Moje ime vam verjetno ni znano. To ni bistveno. Pišem svoje dvintrideseto pismo v zvezi z mojo pokojnino. Sem vojni invalid. Ne zahtevam, da se zavzamete za mene na pristojnem uradu. Ne, prosim vas, da obvestite urad za pokojnine, da moj primer lahko spravijo v arhiv. Jutri za vedno zapuščam ta svet. Z znaki spoštovanja vaš Hans Treppe.«

Tajnik zahodnoberlinskega župana še ni utegnil vknjižiti pisma v delovnik, ko je berlinski večernik že poročal o smrti šestdesetletnega trgovca Hansa Treppeja.

Berlin spada po številu samomorov na drugo mesto v svetovni lestvici, zato samomor v tem velenem ni nič nevsakdanjega. Slučaj Hansa Treppeja je kljub temu prišel na prve strani svetovnega tiska. Pretresel je močno tudi berlinsko javnost.

V ponedeljek 12. junija okoli poldneva je Hans sedel za pisalo mizo v neki stari hiši v Helmsstrassi. Uradniki zavarovalnega zavoda, ki so imeli svoje pisarne v prvem nadstropju so skozi okna videli, da Hans Treppej odpre vrata pozdravljal trgovce. V njihovih pozdravih so bili neki sočutja, kajti že dolgo so vedeli, da Treppejevi trgovski posli ne gredo najbolje. Dolgovi so se namreč množili.

Ko se je njegova tajnica okrog četrte ure vrnila na delo je našla trgovca za mizo. Naslonjen je bil z glavo na pisalno papirjevo. Pozdravila je. Ni bilo odziva. Ni bilo prvič, da je trgovec zaspal nad papirji. »Verjetno je delal vso noč,« je pomislila tajnica in začela z delom.

Okoli pol šestih je Helga pristopila k svojemu šefu in ga skušala zbuditi. Odpravljala se je domov. Poklicala ga je in nagovorila. Brez uspeha. Na rahlo ga je stresla. Telo Hansa Treppeja je padlo s stola na tla. Za njim je padlo na tla še nekaj papirjev.

»Samor,« je ugotovil policijski izvedenec. Na pisalni mizi so našli strup za uničevanje mrčesa. Policija je vzela s seboj pa-

pirje, na katerih je trgovec večno zaspal.

Končno so odkrili zapiske in kroniko trgovčevega samomora.

»Ponedeljek. Ura je trinajst. Ponedeljek kot mnogi drugi. Helga je odšla na sodišče. Ima še neke opravke v mestu. Vrnila se bo ob štirih. Zjutraj sem dobil pismo od lastnika hiše. Pravi, da me bo vrgetl iz hiše, če ne plačam dolgov v roku štirih dni. Prispelo je pismo od davčne uprave. Zadnji opomin. Zal mi je, ampak ne bom ravnal po njihovi volji. Predpoldne sem kupil steklenico strupa za ubijanje mrčesa. Pravijo, da je zelo učinkovit.«

To je prvi del kronike.

»Ura je 13.30. Izpil sem tekočino, ki ubija mrčesa. Čeprav sem jo pomešal s sadnim sokom je v ustih zelo grenka. Drugače se počutim dobro. Količina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram.«

»13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da še ne vem. Morada bom vedel jutri? Spuščam stisnuta roka. Količina bo verjetno bom dvignil, da bi slišal njen glas.«

»14.05. Strup še ne deluje. Prizgem cigareto, ki ima običajen okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komolci naslonjen na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmaril s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporom. Strup ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.«

»Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prizgem še eno cigareto. Občutil sem nenavadno toploto, ki se plazi po mojem hrbtu. Je prišel trenutek?«

»14.30. Zelen bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krivično. Zapuščam ga brez žalovanja. Mogoče bo za pet minut vsega ko-

nec. Toda pred tem bi želel še povedati, da...«

Hans Treppe se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgarta. Izučil se je trgovskega poklica in se preizkusil v bančnih poslih. Bil je marljiv in delaven. Potem je prišel na površje Hitler. Hans Treppe je našel moči in se izjasil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Josefom Wirmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu. V odločilnih dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

Praga v številkah

Praga ima po najnovejših podatkih čez 1 milijon prebivalcev. 60.000 ljudi prihaja dnevno v njo na delo iz bližnje okolice in 150 tisoč obiskovalcev ima to mesto vsak dan. Povprečna višina praških hiš je 2,65 nadstropij. Praga ima 79 kino dvoran s 40.000 sedeži, 31 gledališč in 16 koncertnih dvoran. Mesto ima razen tega 550 športnih naprav in športni stadion, ki lahko sprejme 250.000 gledalcev. Češko glavno mesto je znano tudi po številnih zvonikih, saj so v Pragi našli 473 zvonikov. Najvišji je zvonik katedrale sv. Vida na Hradčanih.

BREZ BESED...

Ko se je vojna končala je smatral, da ima pravico do pokojnine, kot vojni invalid. Svetovali so mu, da malo počaka, da bo nova Nemčija nekega dne nagradila njegovo hrabrost. Vedno je imel zaupanje v ljudi. Toda zahtevali so potrdila, dokaze. Ljudje, ki se borijo za svobodo običajno ne iščejo prič in ne podpisujejo pogodb.

Po enaintridesetem pismu berlinskemu županu Willy Brandtu je šestdesetletni trgovec končno le izgubil zaupanje v ljudi. Veliko nacistov je namreč med tem že prišlo do svojih pokojnin.

Pet dni v živi skali

Svitsarski alpinist Teodor Marti je preživel težke dni v francoskih Alpah. Rešili so ga na zelo dra-

Čudežni otrok

Starši petletne deklice Greenloy čakaajo v Londonu na mišljenje psihologov, kaj naj napravijo s svojim »čudežnim otrokom?« — Petletna deklica namreč zna čitati in pisati. Pisati in čitati zna v angleščini, francosčini in italijanščini. Razen tega dobro računa, igra na klavir, plava, smuča in dobila je že 23 nagrad za baletne nastope.

Kit na obali Temze

Mladi kit, ki je zašel iz Severnega morja, je nekaj dni prirejal velike valove na reki Temzi. Prevrnil je nekaj dolinov in kriv je za smrt človeka, ki je pod čolnom našel smrt v reki. Rečna policija in prostovoljci so se nekaj dni trudili, da bi kita napotili v morje, kar pa jim ni uspelo. Na koncu se je 5 m dolg kit zaustavil na skali obrežja reke in poginil.

AVTOBUSI in avtobusni promet

Avtobusni promet kaže v Sloveniji, posebno v razdobju zadnjih šestih let, zelo močan porast. Ta porast je viden pri povečanem številu avtobusov, pri povečanem številu prepeljanih potnikov in pri razširjanju omrežja avtobusnih prog. Leta 1946 smo imeli v Sloveniji 128 avtobusov, v preteklem letu pa je to število naraslo na 751. V istem razdobju se je število avtobusov v jugoslovanskem merilu povečalo od 589 v letu 1946 na 5158 v letu 1960. V Sloveniji deluje skoraj polovica vseh avtobusov izven javnega prometa. To so avtobusi industrij-

skih in drugih podjetij, ki jih uporabljajo za prevoz svojih delavcev na delovna mesta ali pa za razne izletniške vožnje. Avtobusni promet po republikah daje naslednjo sliko: Srbija ima 772 avtobusov in so v letu 1959 prepeljali z njimi 20.125.000 potnikov, Hrvaška 620 avtobusov s 24.371.000 potniki, Slovenija 390 avtobusov s 25.542.000 prepeljanimi potniki, Bosna in Hercegovina 283 avtobusov s 5.455.000 potniki, Makedonija 214 avtobusov s 3.787.000 potniki in Crna gora, ki ima 129 avtobusov in so z njimi prepeljali 1.810.000 potnikov.

Številke povedo, da je avtobusni promet v Sloveniji bolj razvit kot v drugih republikah, oziroma da je uporaba avtobusnega prometa bolj razširjena.

Primerjava z zahodnoevropskimi državami pokaže, da smo po številu avtobusov na prebivalnem mestu (pred Svico). Primerjava porasta števila avtobusov pa pove, da je bil v Jugoslaviji porast ne samo največji, temveč da povsem izstopa glede svoje intenzivnosti. Belgija, ki je druga po vrsti, ima za polovico manjši porast.

Domače lokomotive na železnici

V bližnji prihodnosti bodo dobile naše železnice nove domače električne Diesel-lokomotive, ki jih bo izdelovala tovarna Djure Djakovič v Slavnskem Brodu. — Ta tovarna je že izdelala prve lokomotive te vrste za vprego na večjih železniških postajah. — V kratkem bodo začeli s serijsko proizvodnjo električnih Diesel-lokomotiv, ki so jih preizkusili v juniju mesecu letošnjega leta. Lokomotiva bo imela moč 825 konjskih sil, teža bo 64 ton in 15 metrov dolga. Razvila bo lahko hitrost 80 km na uro. Pri izdelavi nove lokomotive so upoštevali dosežke tehnike. Ko bo na primer temperatura vode narasla nad določeno stopnjo, se bo lokomotiva avtomatično izklopila v prosti tek.

matičen način. Prebil je pet dni in pet noči v pokončni steni na višini 3200 metrov, brez hrane, vode in zaklonskega od sonca, ki je močno pripekalo. Klince na pomoč so zaslišali v dolino in reševalne skupine so se napotile v steno. — Počasi so napredovali v najtežji steni francoskih Alp. Končno so prišli na kraj nesreče. Rešili so Teodorja, ki pa se priroda reševalne skupine ni preveč razveselila, kajti njegov brat Jorg, s katerim je bil na navezi, je bil mrtev. Ubil ga je plaz kamenja.

BREZ BESED...

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.05, 7., 8., 10., 13., 15., 22., 23., 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 8., 13., 15., 22., 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

NEDELJA, 30. JULIJA

- 7.15 Koračnice igra Pihalni orkester JLA
- 7.30 Radijski koledar in priveditve dneva
- 7.35 Godalni orkestri in naši pevci zabavne glasbe
- 8.00 Mladinska radijska igra — Sergej Mihalkov: Mehikanec
- 8.40 Iz albuma skladb za otroke
- 8.55 Medigra na kitaro
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.46 Blaž Arnič: Pesem
- 10.00 Se pomnite, tovariši...
- 10.30 Nove in stare skladbe Boruta Lesjaka
- 10.50 Nedeljska matineja
- 11.40 Mitja Krefc: Legenda in resnica
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Lepe melodije z orkestrom Mantovani
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II
- 15.30 Melodije, ki jih radi poslušate
- 16.00 Igramo za vas
- 17.00 Sportno popoldne
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Zabavni zvoki za vse
- 21.00 Sportna poročila
- 21.10 Dmitrij Šostakovič: Simfonija št. 10 v e-molu
- 22.15 Plesna glasba
- 23.05 Iz operne zakladnice Georga Friedricha Haendla
- PONEDELJEK, 31. JULIJA**
- 8.05 Poje zbor JLA p. v. Miladna Jagušta
- 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani — Leopold Suhadolčan: Skriti dnevnik
- 8.45 Ansambel Mojmirja Sepeta
- 9.00 Od arije do arije
- 10.15 Zvočna mavrica
- 11.30 Janko Ravnik in Matija Bravničar — dva skladatelja
- 12.00 Narodne ob spremeljavi harmonike
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Tone Zorc: Gospodarski pomen pravočasnega pripuščanja telic
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 30. JULIJA DO SOBOTE, 5. AVGUSTA

- 13.30 Kvintet bratov Avsenik vam igra, Koroški oktet vam pa prepeva
- 13.55 35 minut pri slovenskih skladateljih
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Od Triglava do Ohrida
- 15.40 Iz filmov in glasbenih revij
- 16.00 Naši popotniki na tujem — Tone Pavček: Tolstojeva Jasna poljana
- 16.20 Ognjemet. Spored virtuozne solistične glasbe
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Soferjem na pot!
- 18.00 Iz verističnih oper
- 18.40 Kulturni glasbeni
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij
- 21.00 — 22.50 Koncert zbor in orkestra Italijanske radio-televizije
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Plesna glasba
- TOREK, 1. AVGUSTA**
- 8.05 Nekaj priljubljenih opernih uvertur
- 8.30 Oddaja za otroke
- 9.00 Zvoki za prijetno razvedrilo
- 9.40 Pojeta ženska zbor »Svobod.« Apace in Podpeč p. v. Marije Lapošy in Franceta Mileka
- 10.15 Edvard Elgar: Koncert za violino in orkester v h-molu
- 11.00 Zagrebški jazz kvartet
- 11.15 Branje za vroče dni — Potopljeni zakladi — I.
- 11.35 »Kaj je videl zahodni veter...« Debussyjeve skladbe
- 12.00 15 minut z Vaškim kvintetom
- 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Uspešna okulacija vrtnih rastlin
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Odborniki iz opere Carmen G. Bizeta
- 14.00 Popevke na tekočem traku
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Pevca Ciba Valencić in Tone Kozlevčar

- 16.00 Počitniška zgodba — Yukio Mishima: Kipenje
- 16.20 Vaše priljubljene plošče
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Peter Iljič Čajkovski: Simfonija št. 4 v F-molu
- 18.00 Človek in zdravje
- 18.10 Od plesišča do plesišča
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Zbor Günther Arndt poje nemške ljudske pesmi
- 20.30 Radijska igra — Darinka Kovačič: Branik dnevnik
- 21.30 Janko Gregorc: Melanholični prehuj
- 21.37 Zvočni kaleidoskop
- 22.15 Večer ameriške glasbe
- 23.05 Posnetki II. jugoslovanskega festivala jazza na Bledu
- SREDA, 2. AVGUSTA**
- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani — Leopold Suhadolčan: Skriti dnevnik
- 8.45 Kvintet Jožeta Kampiča
- 9.00 Vsaka ura ima svoj zven
- 9.49 Slavni skladatelji pri klavirju — Camille Saint-Saens
- 10.15 Zabavni potpuri
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Jules Massenet: Le Cid — baletna glasba
- 12.00 Ansambel Milana Stantela s pevci
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Milan Simič: Vpliv gozdnega reda na varstvo gozdov
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Ljubiteljem domačih napevov
- 13.55 Nekaj razpoložljive glasbe
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Glasbena medigra
- 14.40 Hrvatske pesmi poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikošand
- 15.40 Leopold Ferdinand Scherwdt: Simfonija v Es-duru
- 16.00 Radijska univerza
- 16.20 Koncert po željah poslušalcev
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 V sredo popoldne ob radijskem sprejemniku

- 18.00 Cetrt ure z ansablom Jožeta Privška
- 18.15 Godala in zabavni zvoki
- 18.45 Sport in športniki
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Majhna prodajalna plošč s popevkami in zabavnimi melodijami
- 20.45 Manuel de Falla: Kratko življenje, opera v dveh dejanjih
- 22.15 Zaplešite z nami!
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Nočni koncert
- CETRTEK, 3. AVGUSTA**
- 8.05 Jutranji koncert violinista Alija Dermelja
- 8.30 Oddaja za cibabane
- 9.00 Naš zvočni magazin
- 10.15 Naši operni solisti v italijanskih in franc. operah
- 11.00 Zbori Franca Gerbiča
- 11.15 Branje za vroče dni — Potopljeni zakladi — II.
- 11.35 Poljska in sovjetska zabavna glasba
- 12.00 Ileana Bratuš poje narodne pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Pavel Deu: Kostolomnica
- 12.25 Straussovi valčki
- 12.40 Domači napevi izpod zele-nega Pohorja
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Poletni pastorela
- 14.05 Radi jih poslušate
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Za oddih vam igra Kmečka godba
- 16.00 Trije veliki plesni orkestri
- 16.20 Operni mozaik slavnihih pevcev
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Petnajst minut z Ljubljanskim jazz ansablom
- 17.30 Turistična oddaja 24. oddaja
- 18.20 Glasbene miniature s sporedov Britanskega radia — 18.45 Poletni kulturni zapiski
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Crno in belo
- 20.50 Kajetan Kovič: Nove pesmi — Literarni večer

- 21.30 Lucijan Marija Škerjanc: Gazele — sedem orkestralnih pesnitev
- 22.15 Nočni akordi
- 22.45 Willem Pijper: Sonata št. 2
- 23.05 Posnetki II. jugoslovanskega festivala jazza na Bledu
- PETEK, 4. AVGUSTA**
- 8.05 Glasba ob delu
- 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani — Leopold Suhadolčan: Skriti dnevnik
- 8.45 Antun Dobronić: Jugoslovanski simfonični plesi
- 9.00 Med arijami in dueti
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Sestanek instrumentov
- 11.40 Otroci pozdravljajo
- 12.00 Makedonske pesmi in plesi
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ciril Jenko: Vpliv rastlin na vodi režim in urejanje vodnih zemljišč
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starica
- 13.55 Arije in dueti iz Mozartovih oper
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Za ljubitelje popevk
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Poje Slovenski oktet
- 16.00 Sportni tednik
- 16.20 Z vedrimi zvoki na oddihu
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Koncert za vas
- 18.00 Hitri prsti
- 18.15 Meksikanski plesi z orkestrom Chucho
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Zabavni odkester »1001 Strings«
- 20.15 Tedenski zunanepolitični pregled
- SOBOTA, 5. AVGUSTA**
- 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu
- 8.30 Pionirski tednik
- 8.50 V ritmu polke z ansablom A. Scholz
- 9.00 Med vzporedniki in pol-dnevnik
- 10.15 S sprejemnikom na dopust
- 12.00 Vokalni kvartet poje manj znane nar. pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Ferčec: Zakaj dajo krave prvesnice v nekaterih rejah malo mleka
- 12.25 Veseli hribovci igrajo in pojo
- 12.40 Orkester Alfred Newman
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Domače glasbene staro-žitnosti
- 14.00 Pol ure z velikimi zabav-

- nimi orkestri
- 14.30 Priveditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Bruno Bjelinski: Serenada za trobento, klavir, godala in tolkala
- 16.00 Humoreska — Dušan Mevlja: Pustite me pri miru
- 16.20 Majhni ansambli
- 16.40 Moški zbor »Grafika« p. v. Franceta Mileka
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Orgle in orglice
- 17.30 Po kinu se dobimo
- 18.00 Popoldanski operni koncert
- 18.45 Okno v svet
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Domače viže za uvod v sobotni večer
- 20.20 Radijska komedija — Mark Twain: Pogodba o govodini
- Televizijski spored**
- NEDELJA, 30. julija**
- 15.00 Sportno popoldne
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 Sedmi razred — italijanski umetniški film
- PONEDELJEK, 31. julija**
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski sportni pregled
- 20.20 Ken Huse: TV drama
- 21.30 Aktualne teme — Na žariščih vstaje
- TOREK, 1. avgusta**
- 21.00 Carosello — zabavno-reklamna oddaja
- 21.15 Lov za zakladom — film
- 22.05 Volubile — glasb. oddaja
- 23.10 Ugrujav — potopis
- SREDA, 2. avgusta**
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 TV reklame VI
- 20.32 Mali mozaik mode — propagandni film
- 20.45 Srebrni delfin — glasbeno-zabavna oddaja
- 21.45 Aktualne teme
- 22.00 Serijski film
- CETRTEK, 3. avgusta**
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Poletno potepanje — serijski film
- 20.50 TV obzornik
- 21.05 Navto folklorne skupine iz ZAR — prenos iz Kopra
- PETEK, 4. avgusta**
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 TV reklame
- 20.35 Film
- SOBOTA, 5. avgusta**
- 19.00 Risani filmi za otroke
- 19.30 Velvet — serijski film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Dokumentarni film
- 20.30 Večer jugoslovanske folklore — prenos iz Kopra

Nekaj nasvetov pred dopustom

Kako potujemo in kaj naj vzamemo s seboj

Ko gremo na dopust, in to s kakršnikoli prevoznim sredstvom, moramo gledati tudi, kaj bomo vzele s seboj in kako bomo razne predmete spravile v kovček. Pri tem moramo paziti, da bo vse zloženo praktično in udobno. Ze takoj v začetku je treba pomisliti, ne samo, kaj bomo vzele s seboj, temveč tudi, v čem bomo imele svojo garderobo. Saj oblekam, recimo, prav nič ne prija, če jih stlačimo v majhen kovček, prav tako ne, če sta v velikem kovčku samo dve obleki. To je zelo nepraktično in hkrati nepriporočljivo. Ko se odpravljate na pot, ne pozabite vzeti s seboj naslednjih treh stvari:

● par rezervnih čevljev. Če pa potujete za dalj časa, vzemite tudi par copat, ker ste lahko prav neprijetno presenečene, če vas začne sredi poti žuliti čevlji, pa nimate pri roki obuvala, da bi se preobule.

● volneno obleko, ki jo lahko dobro zavijemo, ne da bi se zmečkala oziroma se poravnata takoj, ko jo obesimo.

● po možnosti vzemite s seboj tudi majhen likalnik (pri nas se dobijo prav primerni za potovanja). Istočasno ne smete pozabiti vzeti tistih kozmetičnih sredstev, ki jih redno uporabljate doma. Po možnosti zamenjajte vse stekleničke za izdelke iz plastične mase, kajti tako ste brez skrbi, da se

vam ne bo nič polilo ali razbilo. Sedaj pa še nekaj o zavijanju samem.

V kovčkih damo na dno najtežje predmete, potem pa vedno lažje. Če nimate posebne vreče za čevlje, jih dajte v en vogal kovčka, vanje pa natlačite nogavice, robčke in druge manjše stvari. Tako bo istočasno prihranjen prostor in ohranjena oblika čevljev.

Bluze damo v kovček tako, kot so zložene moške srajce v trgovini. Polagamo jih drugo na drugo, in to v nasprotnem smislu, tako da dosežejo s kovčkom isto višino.

Obleke navadno zavijamo v tanek papir, v tiste pa, ki so iz mehkejšega materiala, damo med blago papir, tako da ohranimo določene dele trde (rokavi).

Zelo priporočljivo je, da vsak del perila zavijemo posebej v papir in potem to položimo na vrh kovčka. Ker pa kljub temu obstaja možnost, da so v kovčku prazni prostori, ga moramo pregledati in vse prazne prostore zapolniti s papirjem, ker je sicer vse delo zaman.

Vsa ta pravila vam omogočajo, da na potovanju čimbolj ohranite svojo bleko. Vendar je kljub te-

mu nujno, da takoj ob prihodu na cilj izpraznite kovček in vse obleke obesite, ostale predmete svoje garderobe, ki se ne mečkajo, pa lahko pustite v kovčku.

Nekaj vsakodnevnih praktičnih nasvetov

Komarjev pik

Takoj po piku kanemo na pičeno mesto malo salmiaka, proti srbenju pa drgnemo kožo z mentolovim spirantom. Če pa koga komarji posebno radi pikajo, naj jemljejo tablete vitamina B. Vitamin B ima poseben vonj, ki ga je čutili tudi na koži in je komarjem neprijeten.

Sveže mleko

Mleko zavremo takoj, ko ga dobimo, nato pa hitro ohladimo, ohlajenega pokrijemo in postavimo na hladno. V vročih dneh postavimo posodo s prekuhanim mlekom v večjo posodo, v kateri večkrat menjamo mrzlo vodo. Lahko pa mleko nalijemo v čiste steklenice, jih zamašimo s čistim

Naš vrt v avgustu

Gospodinje in vrtnarji prav dobro vedo, da je v avgustu na vrtu veliko dela. Ker je to še vedno vroč mesec, moramo na vrtu zalivati, okopavati in pleči. V tem času pa lahko tudi posadimo endivijo in nizki grah, konec avgusta pa sejemo motovilec za jesensko porabo; sadimo pa že jagode in presajamo cvetlice trajnice, ki so cvetele spomladi. V avgustu pa je treba obrezati sadno drevje in pa žive meje.

organtinom in postavimo v mrzlo vodo, ki jo menjamo, ali jih ovijemo z mokrimi krpmi, katere prav tako večkrat zmočimo.

Potne noge

Če se nam noge potijo obujemo vsak dan sveže nogavice, tudi obutev mora biti prostorna in udobna. Poleti nosimo sandale, po možnosti pa hodimo tudi bos. Priporočljive pa so tudi tople kopeli in hoja po rosi z bosimi nogami.

Sušenje dežnika

Dežnik sušimo odprt, a ne popolnoma, da se tkanina ne napne preveč in zaradi tega ne strga. Kovinaste dele namažemo včasih zaradi rje z vazelinom. V omari naj dežnik visi.

Kako odstranimo bradavice?

Bradavice odstranimo s solitrno, mravljično, ocatno kislino ali pa z lapisom. Kožo okoli bradavice namažemo s cinkovim mazilom ali pa z vazelinom. Mazati pa moramo z leseno palčico, ki smo jo namočili v eno izmed omenjenih kislín. Pri odstranjevanju bradavic pa moramo biti zelo previdni, sicer lahko nastopijo posledice.

Bradavice pa lahko odstranimo tudi, če jih večkrat na dan namažemo s suhim milom ali s kredo.

Kvarjenje kruha

Kruh moramo po peki hitro in dobro ohladiti, nato pa ga šele denemo v shrambo. V poletnih mesecih moramo police pomiti vsak dan s kisovo vodo.

Ceprav je čas maturitetnih plesov za nami, marsikatero dekle premissljuje, kakšno plesno obleko bi si izbrala za ples med počitnicami. Morda bomo kateri s temi tremi modeli ustregli. Praktični so, ker jih lahko uporabljamo tudi za druge priložnosti in ne samo kot večerno obleko; prednost je pa tudi ta, da imamo takšnih vzorčkov kot so na naši sliki, v vseh naših trgovinah dovolj.

V prihodnji številki bomo začeli objavljati nov roman sodobnega, naprednega nemškega pisatelja

HANSA WERNERJA RICHTERJA:

Poraženi

ki na zanimiv in nadvse napet način obravnava dogodke ob koncu druge svetovne vojne
Naročite in berite »Glas«, da boste lahko sledili romanu!

Zaupni podatki iz druge svetovne vojne

Nemci in angleški vojvoda

Po nemških virih se je Rivera vrnil v Madrid 16. julija, ko je preživel nekaj dni na obisku pri Windsorskih v Lizboni. Napotil se je naravnost k španskemu zunanjemu ministru z ustnim sporočilom, ki ga je zunanji minister v isti sapi sporočil nemškemu veleposlaniku v Madridu, ta pa naprej v Berlin. Churchill je dolečil Windsorskega vojvoda za guvernera Bahamskega otočja v zelo »hladnem pismu«, je rečeno v sporočilu. »Vojvodi je bilo ukazano, da takoj prevzame to dolžnost. V primeru, da vojvoda te naloge ne bi sprejel, mu je Churchill pretil z vojaškim sodiščem. Španska vlada je pristala, da še enkrat svetuje vojvodi, da ta položaj odkloni.«

Rivera se je z drugega obiska v Lizboni vrnil 22. julija. Naslednji dan je nemški veleposlanik obvestil Ribentropa o vseh zapazanih s tega obiska.

»Prišlo je do dveh razgovorov z Windsorskim. Pri drugem razgovoru je bila prisotna tudi vojvodinja. Vojvoda je govoril odkrito... V političnih pogledih se vedno bolj razhaja z angleškim kraljem in vlado.

Vojvoda je obljubil, da bo dal izjavo, v kateri se bo izrekel pro-

ti politiki svojega brata, angleškega kralja. Windsorska sta izrazila željo, da bi se rade volje vrnila v Spanijo.«

Dva dni pozneje je nemški veleposlanik sporočil nove podatke v Berlin.

»Vojvoda in vojvodinja sta bila zelo presenečena, ko jima je bilo sporočeno, da naj ne odpotujeta na Bahamsko otočje, ker ju čaka važnejša naloga v angleški politiki. Vojna se lahko tako obrne, da bosta potrebna na angleškem prestolu. Oba sta odgovorila, da po angleški ustavi to ni mogoče. Ko jima je španski gost odprl oči, da vojna lahko spremeni tudi angleško ustavo, je vojvodinja postala zelo pozorna.«

V tem telegramu je nemški veleposlanik sporočil Ribentropu, da Riveri ni znan »nemški interes v tej aferi.« Španski posrednik je namreč verjel, da so to načrti španske vlade.

KORAKI ZMEDE

Zadnji teden v juliju je bil izgotovljen nemški načrt o ugrabitvi Windsorskih. Hitler je to nalogo zaupal Schillenbergu. Slednji je priletel v Madrid na razgovore z nemškim veleposlanikom. Odletel je naprej na Portu-

galsko, da bi stvar stela. — Dne 26. julija je nemški veleposlanik lahko sporočil glavne črte zarote.

»... Proučujemo odločitev vojvode in vojvodinje, da se vrneta v Spanijo... Poslali smo španskega posrednika k Windsorskim s pismom, ki mu je priložen skrbno pripravljen načrt o prehodu čez mejo.

Po tem načrtu bi vojvoda in njegova žena morala uradno odpotovati na oddih v planine, v bližino španske meje. Na lovu, ki bi bil prirejen v čast vojvode in vojvodinje, bi oba lahko na določenem mestu prestopila mejo.

Ob uri, ki je določena v načrtu, jih bo na španski strani pričakal Primo de Rivera s španskimi vojniki, ki bodo skrbeli za varnost. Schillenberg bo s svojo skupino sledil izvedbi načrta.

Da bi zavarovali vsako sled, bo angleškega vojvodo spremljala v kraj, določen za odmor, zanesljiva obojnost portugalske policije.

V trenutku prestopa preko meje ima Schillenbergova skupina nalogo, da ugrabi določeno število portugalskih policajev, ki bodo skrbeli za spremstvo.

Schillenberg je na Portugalskem dobro psihološko pripravil ugrabitev. Neko noč so s kame-

njem obmetavali okna Windsorskih. Med služabniki so razširili govorce, da je to delo »angleške obveščevalne službe«. Vojvodinji so poslali šopek z opozorilom: »Varujte se spietki angleške obveščevalne službe.«

V uradnem poročilu, ki ga je Schellenberg poslal v Berlin, je rečeno, da so nekatere predvidevane načine psihološke vplivanja morali opustiti, ker bi imeli nasprotni učinek.

PRIHOD STAREGA PRIJATELJA

Ni bilo veliko časa za razmišljanje. 20. julija je Schellenberg poročal, da je v Lizbono prispel stari prijatelj vojvode, ki je na visokem položaju v angleški vladi. Član angleške vlade je imel nalogo, da pregovori Windsorske za potovanje na Bahamsko otočje. Istega dne je nemški veleposlanik sporočil Ribentropu. »Po podatkih nemškega obveščevalnega središča v Lizboni, bosta vojvoda in vojvodinja odpotovala 1. avgusta. To dejstvo govori, da moramo pripraviti nove ukrepe. Vojvoda je izrazil španskim znancem željo, da bi se sestel s Hitlerjem. Zakaj ne poskušamo s sestankom med Hitlerjem in Windsorskim?«

Poročila o odločitvi Windsorskih v korist Bahamskih otokov so dohiteli Ribentropa v njegovem posebnem vlakcu. Iz vlaka je poslal sporočilo nemškemu veleposlaniku v Lizboni še istega dne 31. julija. Zahteval je, da vojvoda preko portugalskega bančnika obvestijo.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 43

Dnevnik taboriščnega zdravnika

V secirni dvorani ni dela. Treba ga je torej najti. Svojim pomočnikom naročim, naj spravijo v red vse instrumente, obrišejo prah in popravijo mrežo na oknih, ki so jo pokvarili strelji. Sam pa urejam akte in premissljam, kaj naj javim dr. Mengeleju.

Razložil mu bom, da se v krematoriju ne da delati. »Človek, ki teden za tednom, uro za uro pričakuje svoj konec, ne more mirno delati.« Tako mu bom povedal.

Mengele odpre vrata in vstopi. Pogled mu obstane na levkoplastu, s katerim je polepljena moja glava.

»Kaj pa je z vami?« vpraša posmehljivo.

Po tem vprašanju spoznam, da ne želi, da bi ga spomnil na dogodke prejšnjega dopoldneva.

Na vprašanje ne odgovorim. Z negotovim glasom začnem, da v taki okolici ni mogoče delati. »Ali bi ne bilo mogoče zgraditi obdukcijske prostore kje drugje?«

Poteze na njegovem obrazu postanejo toge. Z ledenomrzlim glasom vpraša: »Ali imate morda čustva?«

Plameni »Grmade« svetijo prav do sem. In dim iz dveh krematorijev se vlepa po vseh kotih secirne dvorane.

Ozračje je dušeče od smradu po sezganem človeškem mesu in posmojenih laseh. Zidovje odmeva od krikov umirajočih in bičanja strelcov.

In v ta kraj strahote prihaja dr. Mengele vselej, ko odpravi selekcijo ali pa množično moritev. Tu preživi večino svojega prostega časa.

V svojem zblaznelem fanatizmu nam ukazuje, da moramo odpreti na stotine trupel. V posebnih, električno ogrevanih vzgajališčih goji bakterije, kjer igra vlogo hraniva zanje sveže človeško meso. Ure in ure sedi pred mikroskopom in išče razloge pojavom, ki jih pač nikoli ne bo mogoče razjasniti.

Ali je res prepričan, da je poklican za to, da bo medicinsko vodil rojstva dvojčkov?

Danes se mi zdi utrujen. Prihaja z Judovske rampe, kjer je stal cele ure v hudem naliivu in selektiral stanovke geta iz Rige.

Pravzaprav pa to ni bilo selektiranje, saj je dr. Mengele poslal vse na levo. Oba krematorija, ki še obratujeta, in pa »Grmada« se polnijo. Nova »Posebna komanda je medtem narasla na 460 mož.

Mengele se v svojem mokrem plašču vsede za delovno mizo v secirni dvorani. Kapo, od katere kaplja, obdrži na glavi.

Zahteva protokol obdukcije ruskega častnika. Dam mu ga. Počasi prebere nekaj vrst, potem pa mi ga vrne, češ: »Berite! Zelo sem izčrpan...«

Začuden začnem brati. Po nekaj stavkih zamahne z roko: »Nehajte! Ni potrebno...« Molčeč strmi skozi okno. Njegove oči so prazne in brezizrazne.

Kaj se godi z njim? Pa ne da bi nenadoma tudi on imel »čustva?«

Ali pa je izvedel slabe vesti o poteku vojne?

Med pogostim najinjem sožitjem mi nikoli ni dal priložnosti za privatni razgovor. Ko ga zdaj gledam prvič tako potrtega pred seboj, ga vprašam nekaj, kar mi že dolgo noč in dan ne da miru:

»Kako dolgo bodo še trajale te moritve?«

Po kratkem molku mi odgovori: »Se in še, naprej, kar naprej...«

Resnacija zveni iz njegovih besed.

Teško se dvigne in s trudnimi koraki zapusti secirno dvorano. Preden vstopi v svoj avto, se še enkrat obrne k meni: »V naslednjih dneh boste dobili zanimivo delo.«

Potem se odpelje. Mene pa mori samo to vprašanje, kdo je za to »zanimivo delo« spet moral »žrtvovati življenje...«

Krematoriji so pripravljani. Ljudje »Posebne komande« izmenjavajo v pečeh šamotno opeko. Težka železna vrata pri kotilih barvajo na novo, tečaje pri vratih je tudi treba spet namazati. Dinami in ventilatorji so ves dan v polnem pogonu — pregledujejo in kontrolirajo jih inženirji in drugi strokovnjaki.

Vse to se pripravlja zato, ker so na poti »pošiljke« Zidov geta mesta Lodž.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

»Nemčija želi v bistvu mir z Anglijo. Churchill se upira temu miru. Po zadnjem Hitlerjevem pozivu, da se Anglija spametuje, je Nemčija sedaj pripravljena prisiliti Anglijo na mirovno pogajanje z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Pri prizadevanjih za mirovna pogajanja z Anglijo, bi bila pripravljena, da vojvodi izkaže vsakršno pomoč. Če bi bila Windsorska pripravljena, da sodelujeta pri vzpostavljanju dobrih odnosov med Nemčijo in Anglijo, bi bila nemška vlada pripravljena podpreti njune načrte in želje za prihodnost.«

ZAROTA JE PADLA V VODO

Sporočilo nemškega zunanjega ministra je prišlo do vojvode naslednje jutro. Bil je impresioniran.

»Vojvoda je dal priznanje Hitlerjevemu prizadevanjem, da bi se odnosi med obema državama zboljšali. Meni, da ne bi prišlo do vojne, če bi bil na prestolu. Prav tako je pripravljen pomagati, da bi prišlo do mirnega sporazuma med obema državama. Toda za sedaj se mora pokoriti vladi.«

Njegovo nasprotovanje vladi bilo zaman. Čas za pogajanja je neprimeren in želja pregodajja izrečena. Ko se bo stanje popravilo, je pripravljen zastaviti svoj vrv. Za zdaj ne vidi druge re-

šitve, kot da čaka čas, ko ga bo Nemčija poklicala, da se z njim pogaja.«

Ostal bo v stiku s »španskimi znanci.«

Na nemško presenečenje sta se vojvoda in vojvodinja 1. avgusta zvečer vkrcala na ameriško ladjo »Excalibur.«

Windsorski so odpotovali še isto noč. Nemška zarota je padla v vodo. Nemci so vrgli krivdo na španski načrt in Windsorsko omahljivost.

Zadnji pisemni dokaz, ki zadeva nemško zaroto, nosi datum 15. avgust. Ta dan je nemški poslanik iz Lizbona sporočil, da je vojvoda s poti poslal sporočilo svojemu znanecu, da čaka nova navodila.

Nobenega odgovora na to ponudbo niso našli v arhivih nemškega zunanjega ministristva v Wilhelmstrasse. V sredini meseca avgusta se je Hitler odločil, da z orožjem osvobje Anglijo. Ni mu bil potreben angleški kralj. Z angleškim otkom bodo upravljali v Berlinu. Tako je mislil Hitler.

Windsorski vojvoda je 1. avgusta 1967 ovrgel trditve, ki so jih našli v arhivu nemškega zunanjega ministra. Vse dopise med Berlinom in Madridom je označil za »lažne in izmišljene«. Angleško znanje ministristvo je v posebni izjavi to potrdilo.

NAŠ RAZGOVOR

Lepo je bilo povsod...

Pred kratkim so se vrnili z izleta kamniški maturantje, ki so bili na 14-dnevnem potovanju po Jugoslaviji. Ker je bilo njihovo potovanje prav gotovo zanimivo, smo naprosili dijakinjo Emo JANCIC, da nam kaj pove o njem. Rada se je odzvala našemu povabilu, saj je tako hkrati s pripovedovanjem obujala spomine na te lepe dni. »Bi nam lahko v nekaj besedah opisala vašo pot?«

»Pred kratkim so se vrnili z izleta kamniški maturantje, ki so bili na 14-dnevnem potovanju po Jugoslaviji. Ker je bilo njihovo potovanje prav gotovo zanimivo, smo naprosili dijakinjo Emo JANCIC, da nam kaj pove o njem. Rada se je odzvala našemu povabilu, saj je tako hkrati s pripovedovanjem obujala spomine na te lepe dni. »Bi nam lahko v nekaj besedah opisala vašo pot?«

»Nezgodno ravno ne, motil nas je samo dež na Tjentištu, kajti tega kraja smo se najbolj veselili in pa blazne cene v Dubrovniku; morda je bil to tudi vzrok, da nam to mesto ni tako ugajalo, kot bi nam sicer.«

kako napak smo bili obveščeni, saj takšne prijaznosti in gostoljubnosti nismo bili navajeni v nobenem slovenskem mestu. In kaj me je najbolj razočaralo? Vedenje nekaterih mojih sošolk, ki so popolnoma pozabile, da morajo tudi druge paziti na svoj ponos. Čeprav ste me prosili za osebno mnenje, je to tudi mnenje mojih sošolk, ki se jim je prav tako kakor tudi meni zdelo tako vedenje nesmiselno. Sicer nam pa takšne majhne dogodivščine niso mogle pokvariti prijetnega razpoloženja, ki je vladalo ves čas na poti.

Evropska elita na jubilejni proslavi

PRUCKNER PONOVO NA STARTU — POSLEDNJIČ NA KLASIČNI STEZI

Tržič je v teh dneh znova za jela pripravljala mlazica. Le še 14 dni nas namreč loči od vsakoletne, priljubljene tradicionalne prireditve mednarod. motociklističnih in avtomobilističnih dirk za »Nagrado Ljubelja 1961«. Letošnja prireditev sprovada hkrati tudi s 35-letnim jubilejem zavojev pod Begunjsko in Ljubeljskim prelazom, 8. avgusta bo poteklo že 35 let, odkar je Avto-moto sekcija v Ljubljani pripravila prvo preizkušnjo na Ljubeljskem prelazu. Med 34 nastopajočimi privrženci »jeklenih konjičev« je bil Zahodni Nemec Strehler, deležen prvega in hkrati najvišjega priznanja na 10.000 metrov dolgi tekmovalni progi, ki je s svojim »ogrnjenim krstom« postala v naslednjih letih že dejansko najboljša gorska tekmovalna proga v Evropi. Po uvodni prireditvi so stezo zaradi objektivnih vzrokov znatno skrajšali, kar je seveda pripomoglo k pospešitvi hitrejših časovnih dosežkov. Kronološki zapiski Ljubelja omenjajo poleg vrste tujih rekorderjev tudi naše predstavnike, med njimi Zagrebčana Urošča, ki je štiri leta suvereno vladal med najhitrejšimi dirkači v evropskem merilu, ki so se predstavili na Ljubelju. Šele pred se-

stimi leti je, sedaj že pokojnemu svetovnemu prvaku v vožnji prikolice Hillebrandtu, uspelo porušiti Denzlov rekord, ter s tem znova odpreti nadaljnje možnosti za izboljšanje majhnih časovnih razlik. V zadnjih letih so obiskovalci doživeli tornado novih rekordov. Sprva je kazalo, da bo mladi Avstrijec Prach, ki se je žal prezgodaj poslovil od motociklističnega športa, ostal še dalj časa rekorder Ljubelja, vendar je že naslednje leto Pruckner popravil markantno znamko rekorda za več kot 7 sekund. Simpatični Dunajčan od takrat uveljavlja tudi avstrijski monopol. Kako bo na letošnji preizkušnji, bomo še videli, toda prireditelji so že prejeli njegovo prijavo in s tem je seveda stari, sicer enoletni rekord, znova v nevarnosti.

V jubilejnem obeležju

Letošnji Ljubelj bo imel tokrat svečano obeležje. Od 1928. leta naprej, z nekaterimi vmesnimi prekinitvami, pozdravlja v svojih vrstah številne odlične predstavnike motociklističnega športa, ki jim pomeni nastop na omenjeni stezi posebno priznanje in z uspehom tudi afirmacijo v elitni zasedbi najhitrejših evropskih vozačev.

Prireditelja letošnjih dirk — Avto-moto zveza Slovenije v sodelovanju s tržičkim Avto-moto društvom, sta že prejela številne prijave nekaterih najboljših tekmovalcev iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Švice, Nizozemske, Francije in ostalih evropskih držav, ki bodo v nekaterih vozačev s preostalih celin, nastopili 13. avgusta na Ljubeljski progi. — Med njimi vzbujajo pozornost seveda nastop absolutnega rekorderja Alfreda Prucknerja, ki je že ob lanskem slovesu objubil novo presenečenje... In ostali... Tudi teh je mnogo. Razen številnega jugoslovanskega zastopstva s Pintarjem, Oblakom, Čudnom, inž. Snajderjem in Božičem, velja omeniti še

elito tujih predstavnikov — Lechnerja, Josla, Inzka, Hinterreggerja, Hoferja, Polza, evropskega prvaka v vožnji prikolice Butscherja, Švizarja Ertza in Luthija in najhitrejšega Francoza Touzalina. — Leto bodo po vsej verjetnosti znova startali v najmočnejši konkurenci. Hkrati bo letošnja dirka predstavljala prelomnico v Ljubeljski krogologiji. Do 1963. leta namreč zaradi preureditvenih del ne bo prireditve, ker bodo v tem času popolnoma popravili tekmovalno stezo. Tako bo Ljubelj v prihodnjem razdobju postal evropski center v gorskem motociklističnem športu, kar bo znova znaten prispevek k popularizaciji te športne zvrsti pri nas.

Med jeseniškimi športniki Ne samo hokel, marveč tudi plavanje

Lani zgrajeno kopalnice na Jesenicah so letos dopolnili še s skakalnimi stolpom, otroškim bazenom, garderobami in z ureditvijo ograjenega prostora okoli kopalnice. Kljub dolgi slabi sezoni, saj je na Jesenicah v zadnjem času skoraj vsak dan deževalo, je kopalnice dobro obiskano, žal pa ni opaziti večjega zanimanja za plavalni šport. Ze lani je bil na Jesenicah reorganiziran plavalni klub, ki doslej še ni zabeležil vidnejših uspehov. Zaradi tega so v klubu sklenili, da bodo pričeli z delom bolj načrtno. V kratkem bodo organizirali plavalno šolo za začetnike, izvedli klubsko prvenstvo in pripravili medobratne tekme jeseniške Zelezarne. S plavalno šolo bodo nudili instrukcije najmlajšim plavalcem, s klubskim prvenstvom bodo dobili pregled nad domačimi tekmovalci, z medobratnimi tekmami v Zelezarni pa bodo zainteresirali za plavalni šport kar največ Jeseničanov in okoličanov.

Prav gotovo bi bili uspehi plavalnega kluba precej boljši, če bi ta imel plavalnega učitelja oziroma trenerja. — Tega v letošnji sezoni še ne morejo dobiti, ker nimajo dovolj denarja. Po izjavi predsednika plavalnega kluba Slavana Brliška računajo, da bo klub v najbližji prihodnosti le dobil enega trenerja za plavanje in skoke ter enega trenerja za vaterpolo.

Načrti jeseniških ljubiteljev plavanja so lepi, žal pa dograjeno in težko pričakovano kopalnice še ne služi pravemu športnemu namenu, marveč le razvedrilo številnim kopalcem, ki znajo le malo plavati in si ogledujejo skakalni stolp le od daleč. Prav gotovo je od plavalnega kluba odvisna pot jeseniških plavalcev. Predvideno delo kluba obeta, da bo tudi plavanje na Jesenicah čez nekaj let doseglo lepo raven. Pogoj je so. Treba bo samo načrtno delati.

Kranj, 27. julija — Sinočnje v okviru II. zvezne vaterpolo lige — severna skupina, med domačim Triglavom in Velo Luko, se je po izrednem zaključnem finišu končalo z delitvijo točk — 3:3 (1:1, 1:0, 0:1, 1:1). Moštvu sta se sodniku Grgecu iz Zagreba predstavili v naslednjih postavah: Triglav — S. Brinovec, Petrič, Brandner, Kocmur, Chwatal, Veličkovič, J. Rebolj, V. Brinovec, F. Rebolj. Vela Luka — Petkovič, T. Barčot, B. Separović, Carič, N. Separović, Borovina, Padovan, I. Barčot.

Ze po uvodnem sodnikovem zvižgu so se Kranjčani kot prerojeni, v primerjavi z minulim srečanjem s Primorcem, pognali v boj za točko. Tako je odlično razpoloženi Chwatal, že v 3. minuti, z ostrim strelom presenetil vratarja gostov Petkoviča, ki je sicer posređeval, vendar zaman. Triglav je vodil, toda le za kratek čas. Le nekaj sekund za tem je v protinapadu Nevenko Separović prisilil Brinovca h kapitulaciji. V drugi četrtini so bili domačini znatno boljši in so svojo prednost tudi izrazili z edinim zadetkom v tem delu, ki ga je dosegel Petrič. — Tretji del je pripravil ponovno izenačenje. Gostje so namreč po N. Separoviću znova ukamili Brinovca, kljub temu, da so nastopili z igralcem manj, ker je sodnik Grgec povsem upravičeno izključil iz igre Borovino. Šele v zadnji četrtini so Kranjčani dosegli vodstvo. Strelec je bil Kocmur. Toda tudi tokrat je

Cenjeni potniki! Obveščamo vas, da bomo med Gorenjskim seimom odprli v Kranju poleg kina Center novo prodajalno Modna oblačila B gata izbira ženske, moške in otroške konfekcije, moškega perila in pletenin Pridite, preizčite, te se - zadovoljili vas bomo Zalujoči: žena, sin, mati in brat

Kako bodo praznovali

Jesenice, 28. julija — Praznovanje občinskega praznika je tu začelo že danes in bo trajalo vse dni do prihodnjega torka. Kot prva večja prireditev je za danes pripravljen množični pohod na Obranco pod Mežakljo, kjer je bil 1. avgusta 1941. lefa prvi zdovinski boj jeseniške partizanske čete z Nemci. Za ta pohod se je pripravilo zlasti veliko mladine. Pohod bosta vodila prvoborce Franc Konobelj-Slovenko in Ivan Vovk, ki bosta mladini tolmačila dogodke okrog Jesenic v prvih dnevih revolucije. Jutri, v soboto bodo v Kazini na svečan način podelili delovna odklivanja 80 delavcem. Popoldne ob 16. uri pa bo tekovanje v odbojki za pokal Jesenic.

premiero Bojana Čebulja: »Vihar pred zoro«. Predstava bo na hokejskem igrišču. V primeru slabega vremena pa v gledališču. Celotno praznovanje bo zaključeno na sam praznik — 1. avgust s slovesno sejo občinskega ljudskega odbora. Ob tej priložnosti bodo predložili obema zboroma, da sprejmeta preimenovanje mnogih ulic, s katerimi hočejo Jeseničani trajno ohraniti spomin na nekatere zaslužne organizatorje revolucije in padle borce tega kraja.

NAMU NEDELJO

V nedeljo ob 8. uri bo odhod motorizirane kolone z Jesenic na odkritje spomenika revolucije v Kranju. Za ponedeljek, 31. julija je gledališče Teneta Čufarja pripravilo

V SPOMIN NA 21 TALCEV

Radovljica — V počastitev občinskega praznika bo danes na radovljiškem kopalnišču celodnevni turnir mladinskih ekip v vaterpolu. Ob 16. uri bo štafeta članov kluba iz Lesca do grobov talcev v Begunjah.

Jutri, v nedeljo, 30. julija, ob 9.30. nogometni brzoturnir s sodelovanjem NK Branik, NK Bled in NK Prešeren na igrišču v Lescah. Avto-moto društvo Radovljica bo izvedlo spretnostno vožnjo. Domžale — V okviru občinskega praznika in 20. obletnice revolucije bo danes ob 16. uri nogometni turnir sindikalnih nogometnih moštev na igrišču v Domžalah za pokal občinskega sindikalnega sveta. V nedeljo ob 10. uri bo otvoritev vodovoda na glavnem trgu v Domžalah in ogled vodovodnih objektov. Ob 16. uri na stadionu finale nogometnega turnirja.

Kranj — Danes ob 8. uri začetek namizno-teniskega turnirja za pokal mesta Kranja (z mednarodno udeležbo). Ob 20. uri bo v Prešernovem gledališču igra Vasja Ocvirka »Mati na pogorišču«. Jutri, v nedeljo ob 8. uri, slavnostna seja ObLO, ob 10. uri pa slavnostno zborovanje in odkritje spomenika revolucije. Popoldne bodo zabavne prireditve v gozdšču na Platini, Savskem logu, Domu JLA in na Gorenjskem sejmu.

Predosije — V počastitev 8. krajevnega praznika in 20-letnice vstaje bo organizacija ZB NOV Predosije odkrila spomenik žrtvam nacizma v Britofu.

Radovljica — V počastitev občinskega praznika bo danes na radovljiškem kopalnišču celodnevni turnir mladinskih ekip v vaterpolu. Ob 16. uri bo štafeta članov kluba iz Lesca do grobov talcev v Begunjah.

Jutri, v nedeljo, 30. julija, ob 9.30. nogometni brzoturnir s sodelovanjem NK Branik, NK Bled in NK Prešeren na igrišču v Lescah. Avto-moto društvo Radovljica bo izvedlo spretnostno vožnjo.

Domžale — V okviru občinskega praznika in 20. obletnice revolucije bo danes ob 16. uri nogometni turnir sindikalnih nogometnih moštev na igrišču v Domžalah za pokal občinskega sindikalnega sveta. V nedeljo ob 10. uri bo otvoritev vodovoda na glavnem trgu v Domžalah in ogled vodovodnih objektov. Ob 16. uri na stadionu finale nogometnega turnirja.

Kranj — Danes ob 8. uri začetek namizno-teniskega turnirja za pokal mesta Kranja (z mednarodno udeležbo). Ob 20. uri bo v Prešernovem gledališču igra Vasja Ocvirka »Mati na pogorišču«. Jutri, v nedeljo ob 8. uri, slavnostna seja ObLO, ob 10. uri pa slavnostno zborovanje in odkritje spomenika revolucije. Popoldne bodo zabavne prireditve v gozdšču na Platini, Savskem logu, Domu JLA in na Gorenjskem sejmu.

WEEKEND NAJBOLJŠIH SVETOVNJIH MOJSTROV

Bled bo v času od 2. septembra do 4. oktobra prizorišče doslej največjega šahovskega turnirja vseh časov v zgodovini igre na 64 poljih. Prireditelj, šahovska zveza Jugoslavije, v sodelovanju s SZS, je v teh dneh prejela številne prijave udeležencev blejskega weekenda. Svoj nastop so do sedaj že potrdili velemojstri dr. Trifunović (Jugoslavija), Fisher in Lombardy (ZDA), Pachman (ČSSR), Szabo (Madžarska), Donner (Nizozemska), Olafsson (Island) ter sovjetsko zastopstvo s Taljem, Petrosjanom, Kerosom in Steinom, ki je na veliko presenečenje prireditelja, izpopolnilo vrzel v ekipi gostov. Od naših šahistov bodo na blejski prireditvi sodelovali razen dr. Trifunovića, še velemojstra Svetozar Gligorić, Aleksander Matanović, mednarodni mojster Mario Bertok in najboljša Slovenca mednarodni mojster Stojan Puc ter mojster Bruno Parma.

II. zvezna vaterpolo liga Dramatičen konec

Triglav : Vela Luka 3:3

Kranj, 27. julija — Sinočnje v okviru II. zvezne vaterpolo lige — severna skupina, med domačim Triglavom in Velo Luko, se je po izrednem zaključnem finišu končalo z delitvijo točk — 3:3 (1:1, 1:0, 0:1, 1:1). Moštvu sta se sodniku Grgecu iz Zagreba predstavili v naslednjih postavah: Triglav — S. Brinovec, Petrič, Brandner, Kocmur, Chwatal, Veličkovič, J. Rebolj, V. Brinovec, F. Rebolj. Vela Luka — Petkovič, T. Barčot, B. Separović, Carič, N. Separović, Borovina, Padovan, I. Barčot.

Kranjski vaterpolisti med odmorom

Zvezno plavanje za Jugo-cup Peter dvakrat pred Vladom

Triglav : Mladost 11.358 : 12.683

Kranj, 28. julija — V torek zvečer so ljubitelji vodnega športa prvič v tej sezoni prišli na svoj račun. Na mestnem kopalnišču so se namreč domači pomerili s tekmovalci Mladosti iz Zagreba, v okviru tekmovalja za Jugoslovanski plavalni pokal. To tekmovalje poteka letos po ligaškem vanje tekmovalci kot Triglavani, so v torek zabeležili razmeroma slabe rezultate; dvoboj pa se je, predvsem po zaslugi odlične vrste plavalov, končal z zmago gostov. V prvi točki plavalnega sporeda sta brata Brinovec dosegla dvojno

zmago za Triglav, v disciplini 400 metrov prosto. Zanimivo je, da je mlajši Peter tokrat že drugič letos »nenadno« premagal brata Viada na tej progi, čeprav je bil slednji vse do letos tu skoraj »nepremagljiv«. Podvig je Peter ponovil tudi na 200-metrski progi v metuljkovem slogu. V zadnji sistem (v dveh skupinah s štirim klub), medtem ko bo zmagovalna ekipa dal seštevke točk, zbranih po vrednosti posameznih rezultatov v vsaki disciplini. — Tako Zagrebčani kot Triglavani, so v torek zabeležili razmeroma slabe rezultate; dvoboj pa se je, predvsem po zaslugi odlične vrste plavalov, končal z zmago gostov. V prvi točki plavalnega sporeda sta brata Brinovec dosegla dvojno

REZULTATI: 400 m prosto — M: P. Brinovec (T) 4:55,5, V. Brinovec (T) 4:59,6, Volčanšek (M) — Z: Veržič (M) 5:29,4, Glavančič (M), Kobi (T) 6:12,8; 200 m prosto — M: Tomičič (M) 2:51,0, Jamnik (M) 2:53,2, Brandner (T) 2:56,5; Z: Marinčič (M) 3:05,5, Pogačnik (M), Senca (T) 3:23,0; 200 m hrbtno — M: Zariž (M) 2:41,4, Košnik (T) 2:41,4, Pičulin (T) 2:49,4; 100 m hrbtno — Z: Vešerina (M) 1:23,8, Lončar (M), Gabron (T) 1:49,0; 200 m metuljček — M: P. Brinovec (T) 2:43,8, V. Brinovec (T) 2:47,6, Jelačić (M); 100 m metuljček — Z: Senca (T) 1:41,4, Mihelič (T) 1:41,6, Volčanšek (M); 100 m prosto — M: Kocmur (T) 57,8, Volčanšek (M) 1:01,5, Jamnik (M) — Z: Veržič (M) 1:15,8, Glavančič (M), Colnar (T) 1:29,6; 4x200 m prosto — M: Triglav (P. Brinovec, V. Brinovec, M. Košnik, Kocmur) 9:51,8, Mladost 10:05,8; 4x100 m mešano — Z: Mladost 5:52,2, Triglav 6:14,4.

ZAHVALA

Ob nenađni izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata JANKA MEZEK

se najlepše zahvalujemo vsem, ki so v teh težkih trenutkih občustvovali z nami. Posebno zahvalo smo dolžni njegovim sodelavcem, kakor tudi sindikalni podružnici »Iskra« ter organizaciji SZDL Struževu in kranjski godbi. Prav tako gre naša zahvala vsem, ki so se poslovili od njega na njegovi zadnji poti. Zalujoči: žena, sin, mati in brat

ISKRA NAJBOLJŠA

Preteklo nedeljo je bilo v Kranju izvedeno občinsko strelsko tekmovalje z malokalibrsko puško. Zmagala je ekipa Iskre z 816 krogi, pred ekipo Braštva - Enotnosti s 799 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Jože Lombar z 238 krogi, itd.